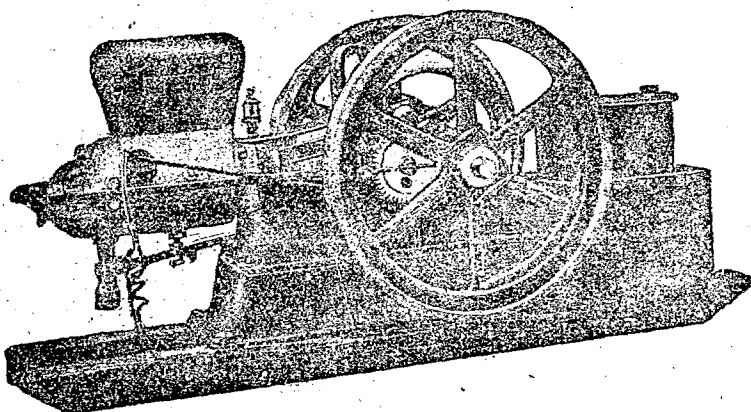

306787

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3, } చెన్న పట్టణము 1916 నం. జూలై నెల 15 వ తేది శనివారము } NO 90
సంపుటము. 3. } సంచిక ౯౦

“ఆమె కో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటకు నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు.

చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయించబడినది. పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపునురలను వాడొకటి, రీలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడిపగలము.

వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6, బి హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావద్ద స్టాక్లో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును.

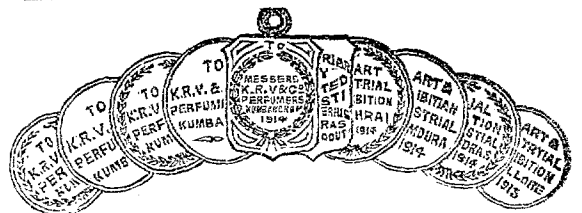
వెలులు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.

బెన్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,

327

పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు

Magic Cure! Marvellous effect!!
Bathing Oil Price Rs. 0-8-0
Iron tonic pills - - - 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

అతిపుష్కలమునకు తగిన శిశోభావ నివారణి యేది?

మన చందనాది తయిలము

ఈతయిలము వారమునకు రెండు కడపలు ప్రాతః కాలములో రాచుకొని స్నానముచేసినయెడల పితృసేవ దిగును. కన్నులుంటుంటు, కసాలతప్తం, బింటికలకొప్పి, తలతిరుగుట, పెంట్లుకలు రాలుట, శయనపునున్నవి. తీక్షణమైన బుద్ధి కలుగును. క్రయము డబ్బా 1-కి రూ 2-0-0

ఇదిగాక మావద్ద నువాసన రక్తిబాడియు నువాసన మున్ను, బొబ్బిళును, ముగంధ స్నానపాడి, తేళాంగులు చందనపత్తదా, ఆంగళా, కేసరిపత్తదా, పుసు, జవ్వాడి, అంబు, మొదలైన వస్తువులు దొరుకును. క్యాటలాగు కావలసినవారి వ్రాయవలెను. కే. ఆర్. వి. అండు కో.

455 నువాసన క్యాసారము, కుంభకోణము.
K. R. V. & Co. PERFUMERS, KUMBAKONAM.

ప్రతిదినము ముఖ్యముగ పునయోగకరి మైనది
వైద్యవిద్య
దీనియందు మెండుగ వైద్యభోధనలు నిండియున్నవి.
144 పుటలుగల పుస్తకము. దీని యింటివద్ద ఏ కన్యలులేక
పోనీజి ఖర్చులు కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు వుంటు
ఉన్నానుటకు నిష్ఠయులేదా? నేడే ఒక పుస్తకమునకు
వ్రాయుడు. రాజవైద్య నాగాయశాస్త్ర కేసరి,
183 20, వై నాబాబురోడ్డు, మద్రాసు.

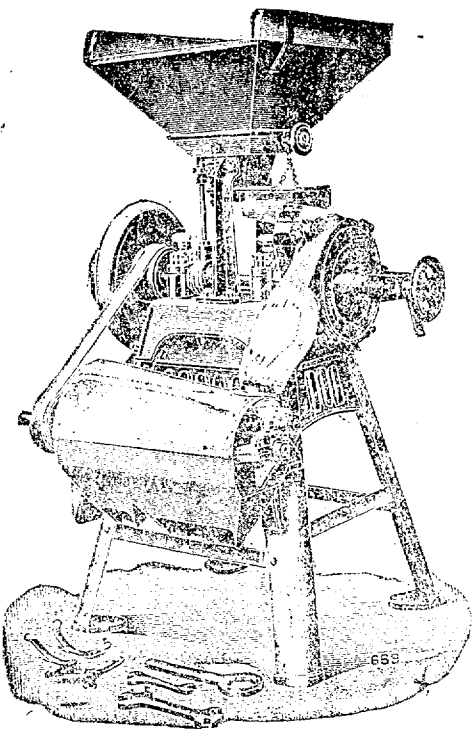
130 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమునకు శాశ్వతముఖమునందుట స్వాభావిక
మైన కొన్ని విధములను ఆనందించుటననే కల్గియున్నది.
ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమున కలుగజేసి
లేనిపాపములను దృఢంగాతమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించు
ను. ఈ పుస్తకము ఇవానగా నీయబడును. పోస్టు ద్వారా
యే మును ఖరీదించునెడము. వెంటనే వ్రాయుడు.
219 వైద్యశాస్త్ర మునిశింకర్ గోవిందశి,
అశంకవిగ్రహాశ్రమము, 157, బాబ్జి, మదరాసు.

చాల శ్రేష్ఠమైన ముక్కుపాడి.
పలము 1-కి రూ 0.1-8, 5-కి 1-కి 3-0-0
ముగంధ ముక్కుపాడి
బుడ్డి 1-కి 0.4-0 డబ్బా 1-కి రూ. 2-0-0
కే. పాన్నరంగ మొదలియారు,
ముక్కుపాడి వ్యాపారులు,
పోస్టుబాక్సు నెం. 175 మద్రాసు.

అమృతాంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
ఎక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి. వెల 0.8-0.
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము
రెలనొప్పులమాన్యును, వాయువుపోట్ల బొగొట్టునా
చార్మపునొప్పుల బొందోలును. పోట్లబొగొట్టునా
పనమూలికలచే హిందూ దేశమందు
తయారుచేయబడు మంచిద్రవం.
నువాసన గలిగి యుండును.
దీనిని విశేషములలో కూడ వాడుచున్నాడు
అమృతాంజనము డిపో, ౬౭ తంబుకెట్టివీధి, నుద్రాసు

కొత్తపుస్తకములు (206)
భక్తవిజయము:— బాలగు బాగములు రు. 3-0-0
శ్రీ సీతనోవిందము లేక అష్టపది:— కీర్తి బహు
జేక కవి శ్రీశీతలు తాత్పర్య సహితము రు. 0.8-0
భక్తవిజయముతో కొనుగోరి సీతనోవిందము 0.4-0
శ్రీ త్యాగరాయ కృతులు:— పెద్ద అక్షరములు
రెండవకూర్పు 600 కీర్తనములున్న, కీర్తనానుబంధం పోల్తో
తో వారి చరిత్రమున్న గలది కాకితో రైతు రు. 1-2-0
శ్రీ పాండురంగ కీర్తనలు రు. 0-3-0
బాలరకు తగిన గ్రంథములు.
సిందుబాను: ఇదియొక చక్కని నవల రు. 0.4-0
Rama or the Ideal King రామాయణ మార
సంగ్రహము రు. 0-2-0
(Approved by the Text Book Committee)
విలాసము:— ఎమ్. ఆది అండు కంపెనీ,
236, ఎస్టేట్ (అప్పలింగ్స్) మదరాసు.

పప్పులు పిండ్లు తయారుచేయు యంత్రములు

ఈ మిల్లు 3 గుట్టముల శక్తితో భారీగా పని చేయును. శనగలు, కందులు, వగైరా పప్పులును గోధుమలు, బియ్యము, పప్పులు మొదలైన వస్తువులను మిక్కిలి మృదువైన పిండిగాను ఒక కర్మాయములోనే తయారుచేయును. ఫ్యాక్టరీల వానికి సహకార వ్యాపారముగ బహులాభించును. కొద్దిపెట్టుబడితో వ్యాపారము చేయ యత్నించువారికి ఇది చాలా లాభకరము.

రాబున్ మార్కెట్ కిరస్టయిల్ యింజనలు (8 1/2 గుట్టములు మొదలు 60 గుట్టముల వరకు) గ్యాసు యింజనలు, పెంకుల ఫ్యాగలు పంపులు, డాకింగులు, వేటింగ్ మంచుగడ్డ చేయు యంత్రములు. (గంటకు 6 వస్తువులు) ఎండుపచ్చికరగిను గ్యాసు యింజనలైన రాబున్ మార్కెట్ యింజనలను బొగ్గుచేయు బట్టికలను, మొదలైన ఫ్యాక్టరీలకు కావలయు కరువుసామానములను సూడ మార్గ దొరకును. తప్పిళ్లు మాను వాగ్రిసి తెలిసికొనడు.

ఇండియన్ కామర్స్ అండు ఇండస్ట్రీసు కంపెనీ, ఇంజనీర్లు, మెషిన్ మిల్ట్రోల్స్ కర్నూలు, 4, శంభుదాసు వీధి, మద్రాసు

చాదాపీడిమలకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అతనిసభ్యుల రక్తమామల బనించుబాడ్డములకు కీటిమహంటి మండు. శుభవులను, చుచ్చులను, గండమామలను, చాదాపీడిమలను అన్ని విధములవలన గలగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిశ్చయమును, సహజమైనను మధ్యవర్తికను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాతరకదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును పోగొట్టి రక్తమామలను శుభ్రపరుచును. శరీరాశోషమును గలగు చేయును. 18 రోజులవరకు చండుటకు 4 రోజుల బుద్ధులతో అమృతమును.

ప్రాప్తియందు:- పి డి. సావంత్, ౧౪౩, వనసవాడి నం ౨ బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 184, No. 2, BOMBAY.

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

496

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

ఈ మురబ్బును సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా మియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో లోకప్రసిద్ధముగా పొందకమును. దురభ్యాసమువల్ల బాధ్యులతోనే ధాతువృద్ధి కలిగినచో లోకప్రసిద్ధముగా పొందకమును. మరణకాలమువరకు దురభ్యాసమును నివారించుట. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బు నేపించి యెడల అట్టి దురభ్యాసము లొంగి విశేష బహిర్గతమునను లయి సౌకార్యమును చిర కాలము నుభవించుట చింతించు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బువల్ల ధాతువృద్ధికలుగును, స్వస్థస్థితియు మానును, ధాతువు మాత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుడుగుట మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును, రక్తము కృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కని మలవిసర్జనమగును. సాలామిసిరి అనునది ఒకజాతిపండు. ఇది కాబూల్, కాంధహార్ జేతనాలలో మొరగుచున్నది. అక్కడి జనము ఈపండును విశేషముగా తినటమును మనదేశము 4 గుడ మనమ్యుల బలము ఆదేశమును ఒకమనిషికి గలను. వై మురబ్బుక నేపించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడి యున్నది. 1 డబ్బాకు 15 రోజులు ఈ సాలామిసిరి మురబ్బు భూ ర్తిగగుణము కలుగును. 28 డబ్బాలు ఈ సాలామిసిరితో జన్మాంతరము వరకు గుణ మిచ్చును. అకాస పత్రిక పార్సులతో పంపబడును.

15 తులారు, డబ్బీ నెల రూ. 2-0-0. తపాలాఫర్ము 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు
సి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు, నె 5, అవస్థ్యరోడు, బెంగళూరు సిటీ.

Silks!
అట్టెలా!

Silks!!

Silks!!!

కాగితాల హెచ్చినచోలది ప్రపంచము అందదగుకవుల సభిషించుచున్నది. జనము తమ శరీరసౌందర్యమును చలించు కనువులతోను ప్రయత్నించుచున్నది. ఈ శరీరసౌందర్య అందములెప్పుడు వస్తువులన్నిటిలో మనము ధరించు వస్తువుల ప్రకృతివలనను, అందుచే జనోపయోగములను, మా స్వలాభము కొరకును, జపాన్, మారత్, బెంగళూరు మున్నగు స్థలములందలి మేలైనపట్టు తెప్పించి అనేక అందమైన అంచులలో (నెల్లూరంచు, గోరంచు, డక్షిణాంచు, మామిడంచు, పిండికల్ అంచు వగైరా) ఎక్కువసాధ్యము, తెలుపు, తిలుపు, చుక్కలుగల, ఖండువాలు, చీరలు, పంచులు, కోటులవాలు, తలకుడ్డలు వానగునవియు నేయించుచున్నాము. ఇదివరలో మావద్దపట్టు ఖరీదుచేసిన వారిలో గలవులందఱు మాకుచేసిన యోగ్యతాకర్తమునే మేము తయారుచేయి. బట్టయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము. చలించుచున్న తుక్కింది చిరకాలముది వాచునతను.

ఫ్యాషన్	వెడల్పు	పొడవు
అంగుళములు	గజములు	
12-0-0	47	8
10-0-0	47 1/2	8
7-8-0	47	8
12-0-0	27	5
11-4-0	37	5
9-12-0	52	5
8-0-0	53	1

మూరల్ పట్టు ఖండువా తెలుపు, గోరల్ కలదులొను
మూరల్ పేక ఖండువా తెలుపు గోరల్ కలదులొను
జపాన్ పట్టు ఖండువా తెలుపు
మూరల్ పట్టు కలగుడ్డ తెలుపు గోరల్ కలదులొను
మూరల్ పేక కలగుడ్డ తెలుపు, గోరల్ కలదులొను
జపాన్ పట్టు కలగుడ్డ తెలుపు
జపాన్ పట్టు కోటుగుడ్డ తెలుపు.

ముచ్చసి సోమరాజు, కర్ణాటకం, గోదావరిజిల్లా

కస్తూరి తులంగి రూ 30-0-0

గోరోజనము తులంగి 2-0-0
ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులంగి రూ. 8-4-0

రసభక్తుడు తులంగి 1-8 రూ 0-10-0

గుంటు పప్పు 2-0-0

అమృతాంజనం సి.పి. 109, ప్రెసిడెన్సీ, పోస్టోఫీసు
7, రెండు తెట్టిపేరి చుడరా

ఇండియన్ బాంకి (లిమిటెడ్)

ఈ బ్యాంక్ యొక్క ఎస్టాబ్లిష్మెంట్ ఆఫీసు ఈ నెల 3-వ తేది శనివారము మొదలు (ప్రెసిడెన్సీ కేసు గుగా) వై. ఎమ్. సి. ఏ. కట్టడములో ప్రారంభించబడెను.

శ్రీ శైవమహాసభ,
కర్ణాటక.

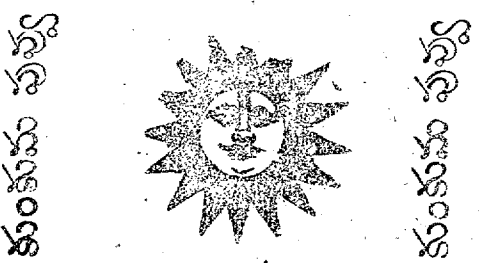
సంస్కృతిపరాభావలభ్యసింహు: ట్రీగాని శేనాధ్యయము చేయబడిగాని శైవ బ్రాహ్మణ బీదబాదు శైవ మహాసభలను దృఢపరచుచు గోరునెడల తమస్థితిగతులను తెలుపుకొనుచు కథలను ముద్రింపబడి కథితులకు బంపబడి యుండు సమానా ప్రకారము దరఖాస్తులను వాగ్రిసి యా జూలై నెలాఖరులోగా చేడలానున మాలో నెను కదిలైనను పంపుకొనవచ్చును.

కొండల్లి కోటిలింగం, గుంటూరు.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరావు, చెన్న సట్టణము, కర్ణాటకము.

శింగ రాజు వెంకటసుబ్బారావు, బెజవాడ, గోదావరి.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరికును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడ్ జున్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, కెసి 31, వామ్సావీధి, బొంబాయి

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. డి.

శ్రీ లింగులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొని పచ్చును. బహుప్రాచీన కాలమునుండి లోకములో అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లింకు వ్రాచి జడెను. చందాపట్టి ఆరుసంచికలకు రూ. 2-0-0 అంశకూలి లేదు. ప్రవేశకరుణము లేదు.

నిధిమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంతుడును, తయారుచేసెను. ప్రపంచచరిత్ర కార్యాలయము, (21) 145, కాండ్లీ, చితరాణి అని వ్రాయుట

ప్రపంచ వార్తలు

ఈక్వడోర్లో కిల్లర్లుగా గొర్రెబొమ్మ కత్తిరించుట యందు మొదటి బహుమానము 15 ఏడ్ల ఈశుగల యొక బాలిక కిన్యబడినది.

ఒక జీతములపట్టికలో జోన్స్ అనుపేరు 800 కనబడినది. ఆపేరుతో ఆపేజీలపాత్రు 801 మంది వున్నారు.

పరికిరాని పట్టుక నంటచేసి ఆమెరికా స్టాండర్డు ఆయులు కపెనెహా 2,000,000 పౌనల వెలగల కాయల తయారుచేసి విక్రయించిరి.

రగ్నీ శృద్ధామానునందు 74వ ఏడ్లకు తమ్మన నడుచువారకు 85 ఏడ్లకమ్మన నడుచువారకు లేరు.

లండను నగరమున 157 మంది స్త్రీలు బ్రాజుబండ్లలో పనిచేయుచున్నారు. యుద్ధములో చనిపోయిన వైనికల భార్యలకు నుంతు పకలిచ్చుచున్నారు.

ఆస్ట్రేలియాలో (ఆస్ట్రేలియా) కృత్రిమవర్షమునకు దొంగలువారు శిశువులకు నీర పోయితిచ్చెదరు. ఈరీతిగా 1912 న మొదట కానము చేయుచునది అది మొదలు 1915 అభియంక, 428,106 గురక ఈవిధము లియుచునది.

రష్యాలో దార్జ్వింగులందు లండను నేనలో చేర్చబడినందున క్రిందపాటు పులలచేయుట కవడికి 20 వేలమంది వీరవారు కల్గిరి.

దోమలకు పశువుల పచ్చగర్లనుగట్టిక ఎరువురంగునానికి చాలయివ్వదు. గాటమై ఎరువుచూచు యనినవాటికమితానదము. కటికచీకటిలో నాడ దోమలరంగును పోల్చుగలవు గాన దోమలెరుక కక్రమగట్టు కచ్చగనే బట్టరానిది కట్టుకునే బట్టల పనువురంగులనిగా నుండినదో దోమలు మారముగా పోలిపోవురు.

అదనములు:—ముద్దా పొరంగంధ మైనవరుకాత నుప చరగ్నవాచులలో ఆదనంగ యెకమొదలు. ఏకంధాని పెద్ద పెద్దకొంపానులవలె గొప్పకేసులు చేసిగొని వచ్చెదరు. సాధారణముగ స్త్రీలుఫలాహారము చేయనపుడు విజయలగస్తువులను గూడకీసి ఆవటి స్త్రీల పుట్టకగ్నవాచునందలి బల్లమై నుండిపోయెదరు. ఈ ఆదనంగలది మంచిలాభకరముగ నున్నది. పెట్టినవస్తువులు ముక్కుచీకడునకే మారుతరుచున్నవి. ఒకవిలువగల వస్తువ పోయినది దానిని తెచ్చి యిచ్చినవానికి 5 పౌనలు బహుమానముచ్చెదరు (ప్రకటించి) ఎవరెవైనను మానముకలిగిందో ఆమెయే దానిని తెచ్చినది. 5 పౌనలును జీతంలో కేయించిపోవరకు నిచ్చినది గాను. గాని దానిని స్త్రీ హరింసుయండగ ముడిపట్టు సాక్ష్యము లేంకైన కేసు చేయుటకు వీలులేక పోయినది.

మిక్సిలి గొప్పపు ప్రకటనాదా గారము:—పారిసునగరమునందు బిప్రోతిక్ నేమకల గ్రంథభాండాగారముగలదు. 14వ లూయీ చక్రవర్తి వీని శేర్పరచెను. ప్రపంచమందలి భాండాగారములలో నిది చాల గొప్పది. దీనియందు చాల యముల్య గ్రంథములగలవు. దీనిలో 1,400,030 ముద్రితగ్రంథములును 800,000 కవచప్రములును 175,000 ప్రాక్రప్రములును 800,000 పటములును 150,000 నాణెములును పతకములును 10,000 చిత్రశీలక గ్రంథములును 100,000 ఛాయా పటములును 1800,000 మంది విక్ర) లిఖితములు గలవు

మిక్సిలి గొప్ప నాటకకాం:—పారిసునగరమునందలి న్యూటీ పెరాహోన్ అను నాటకకాం యావరణము 3 మకరముల వైశాల్యము గలిగియున్నది. కట్టవము 4,000,000 న్యూబిక్కులు దాని కట్టించుటకు 100,000,000 పాంతులు వ్యయమైనది.

జలగల వ్యాపారము:—ముద్దా జలగల జలగలను పట్టుకొనుట విక్రయించుట లెలదిగోయింది. పరాసునా రీజలగలనువిస్తారముగా నమ్ముచుండిరి. ఇటీవల పారికి క్రొటియా నాల్కూటియా టర్క్విడోముల నుండి జలగల విస్తారముగా పుడుచుండెను. ఆమెరికా ఇంగ్లాను దేశములవారు వీనిని మోయ్యగా కొనుచుండిరి. ఇట్లుండి ప్రాంతములనుండి జలగల పుడుచుటకు వీలులేంకైన ఆంగ్ల దేశమునాను హింమాదేశము నుండి వీని కొనితెచ్చుచున్నారనియున్నాడు. అది గాక రక్తప్రాసమునకు వైద్యులు వీరి విధానములనుగూడ నవలంబించుచున్నారు.

అనుభవజ్ఞుడు వ్యాసినది

వారమునకు రు 1.14-0 (2½ పిల్లింగులు) లతో జీవించుట

1914 వ సంవత్సరమున ఆగస్టు నెలలో ఆకస్మికముగ నాకలులు పోయినది అంతలో యుద్ధము కచ్చి నది. ఆవరకు నేను దినపత్రికలకు వ్యాసములకు చెప్పి వ్రాయించి వంటి జీవించుచుండెడి వానను. వారపుడు నా వ్యాసములకు నరము లేదనిరి. కాన నేనతిక్రమముగ జీవించవలసి యుండెను. నేనట్లు చేసి మాడవలెనని గూడ యుద్ధరీతియందునుండి. గాన నా కాదామును తగ్గుట దైవసాధనమనియే నేను తలచితిని. కనులకు వికస్యచేయుచున్నా గొంతులు దృష్టిపాడుచునది.

వచ్చిన గ్రంథములు

ఆహారవార్తలును గూర్చి 2 గ్రంథములను మార్తిమే నేను చూచితి. ఏల విశ్వవిద్యాలయమునందలి పొర్రెనరు చిట్టాడకు గా రొంగ్రంథము దెన్నాగ్న పుట్టుకొవ్వొగి యొక గ్రంథమును వ్యాసినది. వాని ననుసరించి ఆహారవార్తలకు యుపయోగమును గూర్చి వ్రాసబడుగల ఆభిప్రాయము లన్నియు పోకబాటుని స్పష్టమయింది. రొట్టెలు ఉరల గెడ్డలు నులవ్వులును నున వచ్చుచున్నాడ జీర్ణకరములే. వీరి చాలకాలము పరిశోధించి మానవశక్తులకు నావరము మూలకరములు కలిగియును. మతి స్వల్పముని నిర్ధారణ చేసిరి. శరీరమునందును జీవించున్నదకు నిర్ధారమును సత్యముగాను. మూత్రకోశమువ్యాధి వైకిపోవు పగ్గము శిశిల మైన శరీరాంతర్భాగముగాను. యునుదిన మానవశక్తివార్తలమునందు శరీరమునకు నిరస యుక్తతకు భాగమే. నేనొక డొక మానవశక్తిలమును తిరిగి మరనాను వాని శరీరప్రకృతి లెటకు వ్రోసితి యి.

స్వామధనము.

కాన సాధ్యమగునంతవర కీ మానవశక్తులకు పరిహారిం చుటకు నేను నిశ్చయించితి. మానవులకు కాలవీరి 8000 మార్తల వేడిమి యును కి ఆకాలము గల పద్ధతియ నును తిరుటలననే ఆభియంతు దాక్తర హింసు హెడ్ గారు వ్రాసిరి ఇప్పుడు భరణ పెరిగిండున నట్టి వేడిమి కలిగించుటకు 2-15-00 వెలగల కోశీనగడ్డల గాని ౫8-10-0 ల వెలగల మాంసముగాని మానవుల తివలసియుంతు. దీని ప్రకారము దిండునకు రు 0-8-00 వ్యయపరచిన నేను జీవించగలను గాని నేను వారముకు రు 1-14-0 వ్యయపరచ నిశ్చయించితి. నేనొక మానయుల వాకవటీకను నేకతముగ నిరసించుచుండుటదే నన్నాక్షేరుచునాను లేరు కాన నేనిట్లు సాగించితిని. గొంతు విడిచి రు 0-10-0 బా గాభామము 0-8-0, నెత్తు 0-8-0 చిత్తును నీలత్తును రు 0-6-0. రొట్టెలకు నేను వ్యయముగ కాయ్యవాడను. ఇతర వ్యయములలో కొంత మిగిల్చిపంచదారను కోశీదవ్యాధి కొనుమంటిని గాని నిత్యము నేను కాకములకుండి తిరుచుడిన పానీయమునే వుచ్చు కొనుమంటిని.

బంగళాదంపతులను గుడుట.

వెన్నలో ముక్కలనువేసి నేముండుట యొకవిధముగాని దీనికి వెన్న పోయ్యగ వ్యయమగును. దంపతులను ముక్కలుగా గోసి, వుడకపెట్టి పొట్టుచీసి కొద్దిగా వెన్నవేసి నేముండుట మరయొకవిధము. దంపతుల చేష్ట రొట్టెలవేసి వానిని నేముండుట మరొక విధము ఇది చాలామతికరము నేనే దంపతుల వానోటగా మండిం వారంభించి తనకాత నిట్లుచేయ సాగితిని.

గయాళుభూమి.

నాయుంటి చేయున్న శోట గాక నేనొక కొంతగయాళు భూమిని గుడ వుచ్చుకొంటిని అది గాతినూను వారింక యు వాడుచేసిన గాని నేవ్యయనకు పకిరాదు. అందులకు నేను పనిచేయు వారంభించితిని నేను మితాహు నగుటవలన నాకలనకు లేకుండెను. పనిచేసికొనిన నాయులగులు మరింత స్వాధీనమై సొప్పుము కలిగింపసాగెను నాకెప్పుడెట్టి విచారమును లేకుండెను. చలికాలము వచ్చినపుడు వాళీరము చాల నష్టముగానుండెను అవటివారందరను చలిచే నష్టముండినను నేను లోనలచొక్కాలల కీర్తిమగునొక టెరుచి నూనచొక్కాను వొడవకొనినను నానవలివాధలేకుండెను.

నేను పుట్టినదిగి.

వైరెండు గ్రంథములలో నిమయములకు నేను పుట్ట పరచితిని. శరీరమున నేమిమి కల్గిని కలిగియుటకు వనములు కావలెను. అందులకు తగినది యిట్టి ఆహారవార్తములే. 8 నెల

లు నేనట్లు తినిన తరువాత 28 గంటలలో 80 మైళ్లు మధ్య నా గుండె నకునగలిగితి. ఒక సంవత్సరమై తరువాత ఆగస్టు నెలలో మంచి ఎండలో 40 మైళ్లు నడచిన ను అలసట కలుగలేక. మరునాడుగూడ నట్లే నడుచుకొనితిని. ఇట్లావంభించి 18 నెలలైనది. నాకు 58 ఏడ్లున్నవి. నేనిపుడు దామాసుకు కనీసము దినముకు 80 మైళ్ల చొప్పున ఎంత దూరమైనను నడుచగలను.

నా కిది అనుకూల మగుట

అయిర్లండునుండి మంధిరకము విశ్రవల దంపతుల తెప్పించి నా గయాళు భూమిలో 12 బస్తాను మండించిరి. వీరిలో 10 బస్తాను రు 68-12-0 వ అమ్మితిరి. ఆసాముగో చాలకాలము జీవించితిని. నాకు ఒకయకరముభూమి యున్నచో వంటవలన రు 450 లు సంపాదించి యుండును.

ఈ విధముగ నావారము నాకు చాల ననుకూలముగ నున్నది గాన నేను దీని నెప్పటికిని మార్చ గోర ను. ఈ విధానము నవలంబించ దలంచినవారి కందరికిని గూడ నిట్టి లాభమేకలుగలదని నేను న్యధముగా చెప్పుగలను. చాలవరకు మనస్సుకదానను. నాకీమానము చాలామితముగ నుండుట చే మితిలేకుండ తినిపిరిగిపోవుచున్నానని నేను చింతించుచున్నాను. కాని నేను పారాగునవము వట్టుకొని తోటపని పొరంభించిన నీళ్లకాలమును తగ్గిపోవును.

ఫలితము.

ఆంగ్ల దేశ ప్రజల ఆవరణముగ 200,00,000 పౌను. లవెలగల మానవశక్తులకు ప్రతిసంవత్సరము రు 10 నున్నా క దీనివలన కలుగజోగమున వైద్యవ్యయము నటుడ వాటి యధకమునం దింతసా శ్చి మ్యవ్యయములకు సుభావకరము.

నోటీసు

కర్నూలుజిల్లా కోర్టుకో క్షాసాల్వేటు అర్జి నెం. 19 1915 నాల్గవ వీరపు—అర్జీ దారుడు ముచ్చుకప్రయాడ ఆంకి రెడ్డి ఎన్. రాం—

కవుంటు అర్జీ దారుడు

ఈ నెంబరులో అర్జీ దారుడు నాల్గవ వీరపు క్షాసాల్వేటు గా తీర్మానించుచుండుట వై కోర్టులో అర్జీ పెట్టుగొని యున్నాడు. ఈ అర్జీనోటీసు 86-వ కాంటరు అర్జీ దారుడైన నుచ్చారెడ్డికొమరు నుచ్చారెడ్డి తప్ప తక్కినవారందరు కాంటరు అర్జీదార్లకు ఆదిది. ఈ కాంటరు అర్జీ దారునికి 4 దఫా నోటీసుపంపినను అతనికి ఆంధరుండా యున్నది. ఇతను నెల్లూరు జిల్లా నాల్గవ వీరపు కోర్టులో నివారణముండి రాను. ఇప్పుడెక్కడనుండుది అర్జీ దారునికి తెలియదు. నడన గ్రామములో నడను ఇనిరకొనుండి ఇల్లుమాదా తెలియదు. గనుక ఈ అర్జీ విచారణకు గాన 1916-6 సంవత్సరము జూలై నెల 19-6 తేదీ రితుయిచ్చుచి యున్నదన్ని ఈ అర్జీ విషయమై నడను నుచ్చారెడ్డి కేడ్రే: క ఆక్షేరణ యుండే యెడల వైర కలుబదింప లేకాటికి కర్నూలు జిల్లా కోర్టులో హాజరై మునిచేసికొనవచ్చునన్ని ఇందుల్ల తెలియజేయవలెనది.

కర్నూలు } మొరటకప్పస్థరావు నాయుడు
11-7-16 } మునిచాదని వక్కిలు.

మద్రాసు కార్పొరేషన్

నోటీసు

1916 సంవత్సరము జూలై నెల 18-వ తేదీ ముగళవారమునాడు జనుబోవు సాధారణ సభయందు ము. ము. రా. శ్రీ. పి. త్యాగ గాయశెట్టి గారు ఈదిగువ తీర్మానమును చర్చనొనికి తెచ్చెదనని తెలియపరచినారు.

“ గత ఏప్రిల్ నెలలో కిరగనాయిల్ దీపములను తీసికొని వాని స్థానమున విద్యుద్దీపములను తెల్పులనినదని తీర్మాన మొకదానిని జరిపి ఆ ప్రకారముగా అనేక డివిజనులలో తీసివేసి యుండిరి. అట్లు తీసివేసినవాని స్థానమునుండి వేరే విద్యుద్దీపములను పెట్టక వృధాగా తీసివేసినవెల మరల వెంటనే కిరగనాయిల్ దీపములను పెట్టుటకును లేవాక్రిందటి తీర్మానమును మొరటే అయిలుగో పెట్టుటకును”

కార్పొరేషన్ } డె. సి. మొగెసి
అఫ్ మద్రాసు }
18-7-1916 } మెరెజెంటు,
మద్రాసు కార్పొరేషన్

వృత్తాంత లేఖలు

ఏలూరు వార్తలు.

(మా స్వకీయ విశేషములనుండి)

మృత్యువేదం వార్తలు.

ఏలూరు జూలై 13.— మా మృత్యువేదం కవులలో నిడివరకు 16 మంది కవులు మాత్రమే యుండెడివారు. ఇప్పుడు కవుల సంఖ్య 18 చేరువడినది. అందు 12 మంది ప్రజల చేత నెన్నుకోవబడవలెను. కవులలో నిప్పుకు 5 కవులు వచ్చినది. వీరిలో 2 మంది పేటవాడకు సంబంధించినవి. ఈ 2 కవులకును 6 మంది కేంద్ర మంత్రిలు ప్రస్తుతము చేరుచున్నారు. వీరందరూ చాల మునుగా సంబంధించుచున్నారు. ఆగస్టు నెలలో ఎల్లకాలము జరుగును.

తాలూకావార్తలు.

మా తాలూకావార్తలలో నొక కాలిఫర్నియాను గానై సోమంచి భిక్షకంకం గారు ముఖ్యులు మాస్ట్రాక్రొకాకావు గారు వద్దట్లు రామకృష్ణ గారు ప్రస్తుతించుచున్నారు.

విశాఖ కట్టలపు వార్తలు.

ప్రవేశము సమైక్యము.

(మా స్వకీయ విశేషములనుండి)

విశాఖ కట్టలపు జూలై 14.— నేటికి మూడు దినములనుండి మాయూరి పోలీసు కట్టలట్టెనిమిదివేలనాడు. వీధులుగాని చోట్ల గాని ఏమియు తుడుకుటలేదు. పుజలకు చాల కష్టము గానూడి ఊరిలో మాడగట్టలన్ను పుజాము పోయ్యగా నున్నది. దీనివలన పురపాలక సంఘమువారు చేయుచున్నది ఏమియు కానినచదు. ఏదో విధముగ మీనాల్లను మంచి చేసి తిరుగ వలెచేయునట్లు చూచి గాని పుజు పోట్టిట్టెను చెప్పవలసి కాదు. నేడు ఒకకొద్దు పోకానాడగట్ట కడిమిమాడగా నెన్నుకట్టల కాంజము వారికియచ్చు స్వస్తి జరిములే యున్నట్లుచెప్పినది. “బాబూ మేం చెప్పని మాతా రా? ఎంత కష్టం. బీతిం. బాబు” తిండిలేదు. అడ్డలేదు. ఎలా నొయ్యంబాబు, కలెజీటిమిచేస్తాడో, ఎవరు ఏచేస్తారో, అనిమాస్తాంబాబూ, మాకు తిండిలేకుండా పని నొయ్యి మంటారా మీటి, అల్లామాత్రం ఎంతకష్టమేదాబాబు. మా కో నం యిచ్చు నిచ్చిన సొమ్ము కూడా యీ జనీవాడు బాబూ, ఈ ముండ్లిపోగొట్టు. కడుపున లేక పోతే కొలువేం కొలువు బాబూ, మేం నెయిలేం బాబూ” అని ఒక పోట్ల నిమ్మ నాతో చెప్పినది సంగతిచూడగా, మీర పోయ్యలేదును నడుచుమండినీ లేకున్నది. ఇంకేమియు నిర్దుడు లేదు. కష్టమూ, వశోటికి చేయుచున్న నేం ఇంతిం తని చెప్పటకు వీలులేదు. గమక పీల్ల సంగతి యెవో సరిగ అలాంచి, పుజల ఎప్పుడని తొలగించెదరని అధికారులను కోరుచున్నాము.

విజయనగరపు వార్తలు.

(మా స్వకీయ విశేషములనుండి)

నగర పాలకులవార్తలు.

విజయనగరము జూలై 18.— మా నగరమున నిరంతర పురములందుల తీవ్ర లంతకృత్యముగా లేదని పురపాలక సంఘమువారికి నవరి చే నులసియున్నది. అందులో సందుల సంగతిచెప్ప వలసివలెను. కోడ్లు తక్కువను చిన్నకాలు కలలో నర్వవిధములమున చుటనకు మాడియుండును. దారిని వెళ్ళువారికి మిక్కిలి హేయము గా నుండును. ఆవాయువును పీల్చినవో కోగము రాక తప్పదు.

ఊరిలోని కో నేమిట.

మా యూరిలో చెప్పున వారు గమని కలవు. కొద్దియైన వాడుక కో నేమిట అనునది ఈ చెరువుల గోనినీరే స్నానమునకు ప్రాసక్తము వాడుచుండెడి గారు. ఊరిలో నుండు మురుగునీరులను వీ కో నేమిటానికి చేరుచుండును. ఇప్పుడును కొందరు జనులు వీరియందే స్నానముచేయుదును. వీరినుండలివరే త్రాగటము సంభవించుచున్నది. కాబట్టి అ నేం వ్యాధులు ప్రబలవ బాధించుచున్నది. కాలేజీదగ్గల నొక నెడ్డచెరువున్నది. దాని ప్రాంతములందు చోటలు చుట్టియే నోజును గానరావు. ఆ ప్రాంతమునందు దుర్గంధము మాట చెప్పవలసినది. కాలేజీలోనును విద్యార్థులకును ఉపాధ్యాయులకును మిక్కిలి కష్టముగా నున్నది. కాలేజీలో నిన్నిలక్షల వాసులున్నవో వరమేకప్పుడనున లేకపంపజాలదు. పొయ్యిలోనున్న కో నేటి వారు తినిపెట్టలేదు. ఈజల

మాలో నెంతమందియున్నవో యెక్కువను ఊహించాలి. పొయ్యిలో పువ్వుల మొక్కలున్నవనియు చల్లగాలి వీచుచున్నదనియు కలుపుకు సాకుంకలము కచ్చుచుండును. కాని చల్లగాలికంటె దుర్గంధపుబాధ పోయ్యగానున్నది. కో నేటి దగ్గర నడచువాడు ముక్కుపీల్చుచున్నాడు. ఆహా ఎంతసొంక యన పొయ్యి! విజయనగరమున కెట్టిమిక్కిలి కట్టెనది!

బళ్లారి వార్తలు.

(మా స్వకీయ విశేషములనుండి)

మునిసిపల్ హైస్కూలు.

బళ్లారి జూలై 10.— మామునిసిపల్ పాఠశాలయందు హెడ్డుమాస్టరుతోచేరి మాస్టరు ఎల్. జి. పరీక్షయందు తీర్పులైనవారిన్నాడు. కొన్ని విషయములలో బోధనాభ్యసము సందిక వారికంటె ప్రాతినిధ్యముతో జీతము ఎక్కువగ నిచ్చుచున్నాడు. కడతన పరీక్షనయినందు దొకయోపాధ్యాయుడు కొందరు బాలికలను పరీక్షలో నుత్తీర్ణులను చేయించెదనని మోసపుచ్చి వారియొద్ద నుండి నుమారు 5, 6 వందల రూపాయలకులకు లంచములు పుచ్చుకొనియున్నాడనియు, అటుల లంచములిచ్చిన బాలికలలో ననేమిటి తప్పిపోయినవారయిన వొకగొప్పకడంతి పుట్టియున్నది. సర్వాధికారముల పాఠశాలాధికారులు విచారించి, చుట్టుంటి విషయములు ముందు జరుగ గలదే గాక తీర్చి చేయవలసియుండును.

ఉపాధ్యాయులకు జీతములు మిక్కిలి తక్కువగ నిచ్చుచుండుటచేత నరువులు రావచ్చును. వచ్చినవారైనను వారికి ముండేలాటి అభివృద్ధికి మార్గము కావరావచ్చునందున కొందరిననులకే నెడలికొవుచున్నాడు.

పుస్తకములు.

మానిసిపల్ హైస్కూలు విద్యార్థులు తెల్ల కాగితముల పుస్తకములు, డ్రాయింగు బుక్కులు, “ఎం. సి. కర్మ అండు కంపెనీ” వాయొద్దునే కొనవలయునట్లు, 24 పేజీల డ్రాయింగు బుక్కు వెల 0-5-0 అయినను తప్పదు. కొనితీరవలయును. అనేకబాలర సుతీపాఠముల సంపాదించవలయునా లేక యొక కంపెనీవారి నున్న బడయవలయునా చుకుది బుద్ధిమంతులగు వారు గ్రహించియుండిన బాగుండును. ఇకమీదనైనా, ఆ నిష్పంధము తొలగించి బాలర మనకారము చేయవలయును.

సప్లి మెంటు విద్యార్థులు.

పాపము 10 సంల నుండి యొక పాఠశాలలో వరువును కర్మనాత్మ ముగ్గులపైను పరీక్షలు నిర్వహించుములు రానివారు మరల పాఠశాలయందు చదువుకొనుటకు రాగా నిరాకరింపబడినారు. వారింకెచ్చటికి పోవలయును. సులంకిరెయిలండి వచ్చినవారైన, మాకే గానుమేం చేసుని, మేమ్రామిలమ పోయెదరు. బళ్లారియే స్వగ్రామముగా గల వారి గతియేమి? బళ్లారి హైస్కూలుకు పోయినను అచ్చట కూడ నిడియేలి. ఈ దుంపనను తగినవారు తొలగించవలసి యుండును.

పరీక్షా ఫలితములు.

మునిసిపల్ హైస్కూలు విద్యార్థులలో నేడుగురును వార్డలా హైస్కూలునుండి విద్యార్థులలో నుండును ఇంటరు విడియేటు తరగతిలో చేర్చుకొనబడినవారిని చెప్పకొనుచున్నాడు.

న్యాయసాహాయము.

మాయూరియందు మామూలుగా నొక యననబుకోర్టు ఒక జిల్లాకోర్టు ఉండెడిది. ఇప్పుడొక బోకోర్టును ఒక అడివనల్ జడ్జికోర్టును నెట్టిరి. క్రమముగా నొకటి 6 నెలలుకు మరొకటి 3 నెలలుకు పనిచేయగలవు.

ఉద్యోగములు.

కలెక్టరు ఆఫీసు హెడ్డు అకౌంటెంటుగా నుండిన డి. సి. కంకలరావు అయిన బళ్లారి ప్రేమచరి సబ్ మేజిస్ట్రేటుగా నియమింపబడినారు. తర తేరి వారు ఛార్జీ పుచ్చుకొనిరి.

కృష్ణమాచార్యుల స్మరణవిహ్న మందరము. కీర్తికళలయిన ధర్మకళ రామ కృష్ణమాచార్యుల వారి సోదరుల ధర్మకళయ గోపాలాచార్యులవారు తమ అన్నగారి జ్ఞాపకార్థము నుమారు 10, 15 వేలు రూపాయలు ఖర్చునెట్టి యొక గొప్పమందిరము కట్టించి వారు పేటనే యొక నాటకసభ స్థాపించియుండిన విషయ మనేకులకు తెలిసియుండును. ఇటీవల అంగారక దీక్షింబరు మాసమందు గోపాలాచార్యులవారు బళ్లారి నీరస విరోధినివధతో తమ సభ నైక్యము చేసినవారు పరీక్షించిన విషయముకూడ ముఖి యుండెను. అదిగలను వీరివారి సభ లేకవలయునందు

పనియేకాని, గతించిన సోదరుల జ్ఞాపకార్థము కట్టించి, యిప్పుడు దానిని అద్దెనై ఇప్పుడు సోదరభక్తి మేమో వారే గ్రహించుకోవలెను. నాటకశాలయందు “డెమిస్ కం పెని వారు మాడిచెట్టును నిండుచున్నా కన్ను, దాని వాపుదల చేయుటకు సోదరుని పుత్రులు న్యాయసాహాయము వారికి ననని చేసికొన్నారన్ను. నెరవేరి ఆమాతము. ఆదియలుండినందు. “సరసవివోదినీ, కృష్ణమాచార్యుల సభ లైక్యమైనది. పుత్రి కలములయిన పరీక్షించగటి. రాఘవాచార్యులవారుండుసభ లైక్యము కాలేదనియు, కృష్ణమాచార్యుల నాటకసభ గాని కొందఱు మెంబర్లు మాత్రమే సుసవివోదినీసభలో భాగినియు, ఆచార్యులవారు నాటకసభ యధాపరీకారము సాగ గలదయ్యు, తాని సాగించువాడతము, మొదలగు సంగతులను వ్రాసిరి. ఆమెలయందే వారేమైన నా:వ మెట్లు తల నెట్టి యున్నాగా? తరనియే నమ్మవలసియున్నది. అట్లో యిటో మంతినుతులకు రాజ్యము లే దన్నట్లు ఆచార్యులగారి స్మరణవిహ్నక నాటకశాలయసోయ, సభ యు మునిగె. మునిగియుండలేని చెప్పువానప్పు, తమచూటలను సమర్థించుచు పత్రికా మూలమున తెలుగువలయును.

బొంబాయి కార్పొరేషను సభ.

బొంబాయి, జూలై 14.— బొంబాయి కార్పొరేషను సభవారు నిర్వహించు ముఖల సమావేశమై, జెస్టిస్తా - రు వ్రారంభించిన వ్రారంధ విద్యార్థుల ముగిసెడి. బొంబాయి రాజధానిలో పార్లమెంథ విద్య కృషికిరముగా లేదనియు, దాని నికమ కృషి చేయవలసినదనియు, ముగిసెడి. పాఠశాల కమిటీవారి గాగింబులను బాగుగా విచయోగించుట లేదనియు జెస్టిస్తా గారు చెప్పిరి. నిర్బంధ ఉచితప్రారంభవిద్యార్థుల కృషియైనది వినియోగప బడనందున చాల పాఠశాలలు మూసివేయవలసినవిని. ఆ సంవత్సరము లలో 81 పాఠశాలలకంటె ఎక్కువ పాఠశాలలు కలుగవచ్చుదు 112000 విద్యార్థులకోట 555 పాఠశాల నెలునెల కొంబ బడగలవు?

చర్చ విశేషముగా జరిగిన విషయక ప్రాంత విద్య యొకను కృషిచే తువలసినదనియు, దీనిని గురించిన కొత్త నూతనము, పాఠశాల కమిటీవారు పంపవలయుననియు ఒక రుపపాదించగా ఆ తీర్మానము ముడిపెట్టెను.

ఆంధ్రసెంటు గారు.— దొరతనమువారి ముత్తపు 13 వ

తేదీ గురువారము ఒంగో తాలూకా గ్రంథాలయ సంఘ పక్షమున ఎం. వి. ఎస్. కర్మగారి మాటబాధ్యముక్రింద జరిగిన సభయందు, బొంబాయి దొరతనమువారు దేశసేవాధురంధరులు ఆంధ్రసెంటుగారికిచ్చిన అద్దకు ప్రభాతేమమునకు భంగ కరమును, దానిని త్వరగా రద్దుచేయ వ్యాకృత్యవీరులు న్యాయవీరులు మెట్లుపెట్ట పుభువు గాని పార్లమెంటు నొక తీర్మానము చేయబడినది.

మదరాసు కార్పొరేషన్

జనరల్ డిపార్టుమెంటు

నోటీసు

1916 వ సంవత్సరము జూలై నెల 18వ తేది మంగళవారమునాడు జరుగుచున్న మదరాసు కార్పొరేషనువారి సాధారణ సభయందు తానికింది తీర్మానమును ఉత్తపాదించెదనని మ.రా.కొ.కీ, కె.సి. దేశికాచారియారు గారు ఎరుకపచి ఉన్నారు.

“విధులలోని నూనడిపముల సంఖ్య తగ్గించిన విషయమును కచ్చితమనరులు సమీక్షించు. ఇప్పుటికి వెలిగింపబడుచున్న లాంగురులను తగ్గింపబడుట చేత కట్టణవాసులకు గలిగిన యిబ్బందిని గమనించియు, ముఖ్యముగ దీపపునన్నును వృద్ధిచేసియున్న విషయమును గమనించియు, తగ్గింపబడిన లాంగురులను మరల భర్తి చేయవలసినదనియు, నగరమునందు మహాజన నివాససలములందలి దీపములకు నిప్పటికంటె నెక్కుడు శ్రద్ధ వహింపవలసినదనియు కచ్చితమనరులు తెలియపర్చుచున్నారు.”

మదరాసు కార్పొరేషన్. జె. సి. మొలోని, 126 జూలై (వెసిడెంటు.)

మదరాసు కార్పొరేషన్

హెల్త్ డిపార్టుమెంటు

నోటీసు

చెంగల్పట్టు జిల్లా పెరియరాలెయినందు ఈ నెల 16వ తేదీన ప్రారంభింపబడు భవాని యమ్మ ఉత్సవములకు విచ్చేయు మహాజనల సమ్మగము వలన నచట వాంఛిదేది జాడ్యము (కలరా) పొడ సూపగలదని భీతిగలుగుచున్నందున చచ్చటికి సేవార్లను పోదలంచిన యాతిగులు చచ్చట గలుగుచున్న యువద్రవమునకు తామును లోనుగావలసివస్తురని హెచ్చరింపబడుచున్నాను.

మదరాసు. } కె. రాఘవేంద్రరావు, హెల్త్ డిపార్టుమెంటు. } ఆ. హెల్త్ ఆఫీసరు. 14-6-16

500-15-7-16

వాతావరణ స్థితి

1916 సం॥ జూలై నెల 15వ తేదీ.

Table with 10 columns: Time, Wind, Clouds, Rain, etc. Rows include various weather observations for July 15, 1916.

బంగళా భారతి పుట్ర భాగమునను తూర్పునను వాము భాగము తగ్గి బాంబాయియందు హెచ్చినది. రాజధానియందు ఉధృతమోడ్డును మూములకుంటె తక్కువ. సర్కారులలోను చెన్నపురి తీరపుటు త్రవభాగమునందు 4 మొదలు 6 డిగ్రీల వరకును తక్కువ. ఇక్కడ పగటిపూట వడి 6 మొదలు 11డిగ్రీలవరకును తక్కువ. రాజధానియందు పగటిపూట మూములకుంటె తక్కువ. రాత్రివడిపూట వామును డిగ్రీలవరకు తక్కువ. వాయు మండలమున ఆర్ద్రత నీశేషముగ కలుదు. దత్తమండలములందు సర్కారులందు కొంతవరకు మబ్బునిడిపోవుచున్నది. ఉత్తరమున కొద్దిగను దక్షిణమున దిట్టముగను వర్షించినది. పొంబములో 12 దుమ్ములవరకు వర్షించినది.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వింతలు-విశేషములు

(వికటభారతి)

బలేవిత బలేవిత చెరువును స్వంతా దుర్లిపోయేలాంటి వింత. ఒక్కటైతే నీమి ఒకకోటి వరహాలుచేను.

ఒకటి.

"కావాలి-కావాలి" భర్తలు - భర్తలు - భర్తలు మేయంది - మేయంది. కన్యలుకని పెట్టుకొని పుష్పాను. ఎరరంటేనవలు జక్కలు భాం గావడతులు. ప్రామాణ పడుచులు. కాంతి ప్రకన్య కలు. వైద్యులగువులు. కూడ నుడతులు వెల్లికి సిద్ధుగావున్నాను. వెల్లి కొడతులు 1000యంది కావాలి.

ఇంకోటి.

ఈ మాటు భర్తలుకారు. కావలసింది భార్యలు-భార్యలు. వరుడు.

కొటికి కడగెత్తాడు-నీరు కల్లెచ్చాడు-కాన్యకన గోత్రం, పూర్వచార పరాచయను-బ్రాహ్మణుడు-వెండ్లాడా లని ఉన్నాడు. అయితే ఆంధ్రాబాసుందిగాని సీమకల్లి రావడం ఏమిటో? పూర్వచారపరాచయనుదని బ్రాహ్మణుడేమిటో మూర్ఖం అర్థంకాదు. సీమకల్లిని వారి నవనాగరి లంటూ రని జ్ఞానం, వై గా బ్రాహ్మణుడు కూడా, దానికేమి. ఈ కాలపు బ్రాహ్మణుడన్న మాట. ఇందులో తప్పేముంది? మనము ఏలాంటి బ్రాహ్మణులను ఆయన ఆలాంటి బ్రాహ్మణుడే. అసలు బ్రాహ్మణులందరి ఆశీః కేతాబ్దాను గడిచాయి. వెట్టు కాన్యరా పుట్టుకాన్యరా ఆంధ్రుడున్న మనమంతాబాట్టు బ్రాహ్మణం జుట్టుబ్రాహ్మణం పట్టుబ్రాహ్మణం గుండు బ్రాహ్మణం ఇట్టాబ్రాహ్మణం ఇట్టేలబ్రాహ్మణం తప్పు సాక్షులు బ్రాహ్మణం తద్దికాల బ్రాహ్మణం గంగాధర బ్రాహ్మణం గంటెతిప్ప బ్రాహ్మణం కాఫీదుకాణం బ్రాహ్మణం కంఠపప్పు బ్రాహ్మణం గంబాయిదమ్మ బ్రాహ్మణం కల్లుదుకాణం బ్రాహ్మణం కసాయి దుకాణం బ్రాహ్మణం లం పూళ్ల మాటి బ్రాహ్మణం భూరిసం భావన బ్రాహ్మణం లక్షాధికారి బ్రాహ్మణం. ష్టాదికరపేటి బ్రాహ్మణం. కత్తక బ్రాహ్మణం వస్తునిర్మాణ బ్రాహ్మణం వారకాంతాబ్రాహ్మణం. వస్తాను బ్రాహ్మణం, ఆఫీసరు బ్రాహ్మణం. అవకతవక బ్రాహ్మణం. అగ్రిహం బ్రాహ్మణం. అనాచార బ్రాహ్మణం. అభావబ్రాహ్మణం. అబద్ధం బ్రాహ్మణం. అగ్రాము బ్రాహ్మణం. హింసాపర బ్రాహ్మణం. ఇహలోకం వారగిన బ్రాహ్మణం. కోటు బ్రాహ్మణం. మాటు బ్రాహ్మణం. బూటు బ్రాహ్మణం-గడ్డం బ్రాహ్మణం. కిడి బ్రాహ్మణం. మాక్కా బ్రాహ్మణం. ఊరగాయ బ్రాహ్మణం. ఇంకా ఇంకా బ్రాహ్మణం. అబ్రాహ్మణం. అయితే నేం. బ్రాహ్మణ శబ్దం నిరాఘాటంగా పెట్టుకొనడంలేదు. ఆహారానికి సీమ కలిచేమూర్ఖం ఏమి? అయితే అసలు బ్రాహ్మణులు మూత్రం ఈలాంటివారు గారు. వారు ఆహుష్టిక బ్రాహ్మణులు, ఆత్మ జ్ఞాన బ్రాహ్మణులు, అహంకర బ్రాహ్మణులు, అతికాలి బ్రాహ్మణులు, అచార బ్రాహ్మణులు, అన్నిదాన బ్రాహ్మణులు, సత్కవాక్య బ్రాహ్మణులు, సాధువర్త బ్రాహ్మణులు, కాంతావర్తక బ్రాహ్మణులు, కనకవర్తక బ్రాహ్మణులు, సంఘసేవ బ్రాహ్మణులు, వజ్ర బ్రాహ్మణులు, వినయ బ్రాహ్మణులు, విజ్ఞాన బ్రాహ్మణులు, ఇంద్రియ నిగ్రహ బ్రాహ్మణులు, ఇహలోక నిరసక బ్రాహ్మణులు, కామంలే బ్రాహ్మణులు, గౌరవం గల బ్రాహ్మణులు, వాక్కుబ్ధి బ్రాహ్మణులు, వైరాగ్య బ్రాహ్మణులు, భక్తి భరిత బ్రాహ్మణులు, పంచమేవార్థక బ్రాహ్మణులు, అన్నీ తెలిసిన బ్రాహ్మణులు, అన్నీ వర్ణించిన బ్రాహ్మణులు, అన్నీ కన్యలుగల బ్రాహ్మణులు, అగ్రపూజలందిక బ్రాహ్మణులు, అశేలేని బ్రాహ్మణులు, అబ్రాహ్మణులకు మనబ్రాహ్మణులకు ఏంభేదం. ఏమిటి అంటారు? ఆలోచిస్తే అంతాభేదమే. అన్నీలోగా ఆఖరికి మనకిమిలింది పేరొక్కటే. అయితేనేం తెండి తాతగారి తమాకల్లో లాంటిది. తలమకొని తలుతెక్కలాడొచ్చు. ఇవ్వక రామాయణంలో పిడకల కట్టాడు. ఆ కేళిలో ఆలాగు పుకెత్తించకలం అడ్డుదాసి.

మరొకటి.

ఎం. ఏ., ఎం. బి. వీక్షలు పొనెకారు. వర్తమానాతి వారు వెండి కుమార్లున్నాడు. కాయసూతి వెల్లికూరుల్లు కావాలి. అందులో దక్షిణ గాహిరీలు, హాలితులు అయిన కాయ ప్రకన్నలు కావాలి కావాలి కావాలి.

ఇదంతా ఆంధ్రభాషలో గొడవకాదు. బంగళం భాషలో పెండి భాషలో కూడా పుకటింపారు. సంబంధాలువదర్చడమే ఆ సంపాదకుని పని.

ఇంకొకటి ఎం. ఏ. లు ఎం. బి.లు ఈలాగు పత్రికల్లో వ్రాస్తేగాని భాషలు కొరకడం లేదా? బ్రాహ్మణులు వెల్లికూరునికి వెండిలాగే వ్రాయాలా ఏమిటి దీనినిద ఒక పాశ్చాత్యుడుగాను వ్యాఖ్యానం వ్రాశాడు.

అయ్యా! అన్నెంతున్నెం ఎరుగనిమాట అంతావెంట గానే కనబడుతుంది. బ్రాహ్మణులారా రాయకల్పరాశులు భార్యలు దొరకల్పనా గారు. గాని దేశభాషావం శేటపదానికి సంస్కారప్రతుత్వం చాటుకోకడానికి వ్రాసేవారువ్రాస్తారు. వారి పొగడేగాని పొరుడూ. తిట్టేగాని తివరూ. దెప్పేవారు దెప్పతారు. ఇతరబ్రాహ్మణులైనా ఆంధ్రులందరూ ఇగిలించేవారు ఇగిలిస్తారు. బ్రాహ్మణత్వం అంటే పరిపూర్ణత్వం అన్నమాట. ఏలాంటి ఏమిషయంలోనూ ఎంతమాత్రము ఎవరికీదో అతిడే బ్రాహ్మణుడు. ఆలాంటివాళ్లు కానివాళ్లందరూ అబ్రాహ్మణులే. పట్టు వాసాల్లో అన్ని బాధల్లోకి వెదవబడ అవలసికల్గడంబాద. అధికారమామంబాధ. అబాధను తప్పించేవాళ్లు పాతీ వాళ్లే వాళ్లదయ తప్పించుంటే. అప్రావృత్తాతి అప్రావృత్తం కనుగొనుధ్యం అవుతుంది. అలాంటి అర్థం పాటం ప్రకాశరట్టం వారికి పట్టుకొందని ఒక భాషావం వ్రాశారు. బాబూ ఈబాధ పగవాళ్లకై వాదద్దు. కల్లిపిల్లా వుండగా మధ్యమంత్ర సాగండం అని య్యానిసిపిల్లివారునూ పాతీవాళ్లు పట్టుకున్న పటంగాలు పట్టితే ప్రజల ప్రాణాలందిది కొచ్చరదించి. ఏమంది తీరంచావదని పాతీవాళ్ల గొడవట్టుకవ్వకపోయి. పుష్కార మయ్యేలోగా పూసాగలేదాగావడి? ఎవరేమట్టుకు వారు తీరంఇచ్చి ఏర్పరుచు కొందుకు వల్లకాదు. అలా అయితే అయింటివారి కొక్కరికే ఈలాంటి బాధోస్తుందిగాని ఆశేవ. జనానికి అమాంతుగారారు. ఏంచెయ్యం. నాగక మాచేశ్యం.

పాకవిధానవార్తలు

దొంగలలు (టప్పిపు) ఉడికించువపుడు ఒక మిల్లిగరి తెలు పంచదారలు ఎవరులోపోసింహో నుంచి రుచికలుగును. కామగూరలు ఆకమానులున్ను గునితో పచ్చల్లను చేయనపుడు (పచ్చరచ్చల్లకు కూడదు) అంగా చింతకాయ కొట్టికాను చింతిగుల సీకాయ ఉపిరకాయ వాక్కాయ వెలక్కాయ వాన్ను పచ్చల్లలో పోసుకల్గ ఆమూనె కూడా చేప్పకపో రుచియు హెచ్చును. పచ్చడికూడా వాముల కోజులున్ను చేడిపోదు.

కొడిగుడ్డ నుడికించువపుడది పగిలిపోవుచుటకు గుడ్డను ఎవరులో చేయుటకు ముంకొకమాట నూడితో పొదురవలెను. అట్లు పొడిచినవో దానిలోకలికి గాలి కుక్కేసింది శుద్ధము కలవందా చేయిం.

జీరో పురుకుటకు దాని మొదట వడినీళ్లలోను తన వార చన్నిళ్లలోను తడవలెను. దీర్ఘ నిగియుటకు పాలలో ముంచవలెను. ఏయ్యట దాని అట్టలకుపుడు ఇట్టి ఇట్టి వెట్టెతో రాయవలెను.

కొవ్వకు కరగబెట్టి వాల్లీలో పోయినపుడు ఎంత కొవ్వకులదో అంత కొలతగా మురుకున్న నీళ్లనుకూడ పోయవలెను అట్లు పోసినవో దానిలోనున్న నూకి ముట్టకొరబోవును. చల్లంపరికి తెల్లగా కుక్కగా కొవ్వకేరుకు.

ఎన్నికొడి గుడ్డ నుడికింతుకో అన్ని వెద్దలది ముట్టాల్ల నలునులను అన్ని వెద్దగరటెల పాలనుకూడచేర్చి దానిలో మిరియాల ఉప్పుకు కలిపినవోనది ఆమూలముగ వండును. తినుటకు ఏలులేనివాల్లెనను అవయోగవహు. 6 గ్రుడ్ల గుంక 10 గ్రుడ్ల కూరంతయగును.

బొత్తములు కట్టబడిన చొక్కాలు ఇట్టి చేమున్ను దడుగున చుప్పట్టు దళిరగానే బొత్తాలు క్రిందకుదేలాగుత్రిప్పి రెండవైపు ఇట్టిచేస్తే బొత్తాలులకు వచ్చాతగులదు.

చామపోడుగను వెట్టు. కాలిపోయి యాలోని మాటకు వెట్టు మిక్కిలి పొటవైకది. అలాచే చేత పుకెత్తపు 276అనుగుల పొటకుగలిగి నూన్నది. నీని ముతల నైచాకము 180 అనుగులు. భూమికి 12 అనుగులయివు. 16 అనుగులు వైవారము కలదు. వినిపోకొన్ని 2500 మొదలు 2700 నుంచి తన్నరలుల తరతులు జీవించినదిగా నున్నది.

నిరుపయోగము. ఏ గ్రంథమునుండియైనను సూచితములైన ప్రమాణములు ఉద్భవములగుట కోశోపయోగమును బలపరచును. "తెనుగుభాషలోనే అనువాదమును ముద్రించుటమేలు. ఏలైనపుడెల్ల సంస్కృతాంధ్రములనుండియును, తెలుగుగానపు డీరెండుభాషలలోనొక భాషనుండియును ప్రమాణములను దెలుపుటయవసరము. అంగదీప్తిము: - ఆరు ద్వీపములలో నొకటి యని తృప్తిని బొందక ద్వీపస్థిత్యాదులను దెలుపుటకై ప్రయత్నించుట సమంజసము. అన్యదేశ్య పదముల వ్యుత్పత్తిని దెలుపునపుడు సునిశ్చితమైన వ్యుత్పత్తిని తెలిపిన చాలునని నోచుచున్నది. అండాశబ్దము హిందూస్తాని హండానుండియు ఆఘ్రము అండానుండియు కోశనిర్మాణములకు సర్వయించుట యుచితము. ప్రతివాని యభిప్రాయమును ప్రచురించుటవలన పత్రములు పెరుగునుగాని విజ్ఞానము గలుగదు. తాసితాశబ్దమునకు హిందుస్తాని ఉత్పత్తిని తెలిపిన చాలు ఆంగ్ల భాషోత్పత్తి యవసరముని తోచదు.

క్రతి పదమునకును ఆంగ్లాక్షరముల ద్వారా ఉచ్చారణను వ్రాయుటయును ఆంగ్ల భాషార్థమును వ్రాయుటయును నిరుపయోగము. ఆపద్ధతిని విడుచుటకు గల కారణములను వెంకట్రాయ శాస్త్రిగారు ఇటులు తెలిపిరి: - "ఆపద్ధతిని మానినచో ..... 9 ఏండ్ల కాదగిన గ్రంథము 6 ఏండ్లకగును. 90 రూప్యముల వేతనము 60 వేతలగును. గ్రంథ ముద్రణాదికవ్యయము 15 పేటకు బదులు 10 పేల రూప్యములే అగును. ఇతర వ్యయములను 15 పేలు తగ్గును." ఆంధ్రనిఘంటువు ఆంధ్రగ్రంథములను జడపుట కుపయోగపడవలసి యున్నది. కాని ఆంగ్ల గ్రంథపఠనమునకుగాని ఆంగ్లేయలయంపయోగమునకుగానియు పయోగపడదు. ఆంగ్లపదముల శక్తియును తెలిపితి ఆంగ్ల నిఘంటువులు కొల్లులుగలవు. ఈ సంకరమువలన నాంధ్ర శబ్దకోశపు ఉపయోగము తగ్గుటయును నిరుపయోగమైన యాంగ్ల శబ్దార్థములు చేరుటయును సంభవించు చున్నవి. కోశము చేరువుటకును చూచుటకును వికారమై దాని నైవర్గకోపయోగములు ప్రవేశును. ఈ పద్ధతిని మానుట ముఖ్యము. తెలుగునందు లేని అక్షర పారిసికాక్షరములకు పరియైన తెలుగు అక్షరములను నిర్మించుట యుచితముగాని అరవ అక్షరములను తెలుగు అక్షరముల నడపను వాడుట అయోగ్యము. ఆంధ్ర శబ్దకోశమునకు ఆంధ్రభాషా సర్వస్వమును వికరీతనామము బెట్టుట కంటెను శబ్దకోశమున కనురూపమైన నామమును బెట్టుట యుక్తమని తోచుచున్నది సర్వస్వ పదము Encyclopoedia కు వాడుకయందున్నది. నిఘంటునిర్మాణములు ఆపదమున కాయధమును స్థిరము చేయుట సమంజసము. ఆంధ్ర) వాఙ్మయము సందగల పదములపన్నిటిని ఏలైన సరివరకు సంస్కృత వాఙ్మయమునందుగల పదములను ఈ నిఘంటువునందు చేర్చుటకై కార్యనిర్వాహకులు ప్రయత్నింపవలసియుండును. కొన్ని సమయములందు గ్రామ్యపదములు దేశ్యపదములు చేరవలసివచ్చినను చేర్చుట యుక్తము. గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారు గ్రామ్య

పద ప్రయోగములను మహాకవులు గ్రంథకర్తలు వాడినటులు రుజువుచేయుచున్నారు. వరిపాటికై అట్టిపదములను సముతము నిఘంటువునందు చేర్చుట భావిభాషాభివృద్ధికి సాధనము. వెంకట్రాయ శాస్త్రిగారు రచించిన "ఆంధ్రభాషా సర్వస్వస్వార్థ నియమ కతికయములు" అను చిన్నిపోత్తమును చదివినవారల కీవిషయమైన జ్ఞానము గలుగగలదు. నిఘంటు నిర్మాణ నియమములను సాహిత్య పరిషత్తు కార్యనిర్వాహకులును భాషాభిమానులును పండితులును బాగుగ యోచించి ప్రాక్షన వాఙ్మయ పరిజ్ఞానమునకు భావి వాఙ్మయ పరిజ్ఞానమునకు దర్పణంబుగ నుండునటులు నిఘంటువును నిర్మించి ఆంధ్రభాషామతల్లి దీవనలను బడయుదురుగాత!

అధికారుల యాత్రలు.

అధికారులు అనేక విధములుగా సంగతులు తెలిసికొనుచుండురు. ఆవిధానములలో నుత్తమమైనది స్వయముగా శర్యటనమొనర్చి ఎరింగికొనుట. ప్రజలకు దర్శనమిచ్చి విషయములు తెలిసికొనునట్టి అధికారియే అధికారి. జనులలో కలసిమెలసి వారి బాగులను విచారించు ప్రభువేక్రభువు. ఇది నేటిస్థిధాంతము కాదు. ప్రాచీన కాలమునుండియు వచ్చినదే. రాజులయొక్క రాజ్యాధికారులయొక్క కార్యక్రమము ఎల్లయెడలను ఈస్థిధాంతము ప్రవర్తించినదని చాటుచున్నది. శ్రీరాములవారు స్వయముగా బయలుదేరిపోయి ప్రజలలోకలిసి తిరిగి సమాచారములు వినుచుండువాడట. చంద్రగుప్తుడు అక్బరు మున్నగు మహాచక్రవర్తులు దినమున కొంతభాగము ప్రజలలో సంతాపించుటకు విడదీసి పెట్టుకొనువారట! కొలువు తీరియుండుటయను నాచారమునకును నిదియే యర్థము. పాశ్చాత్య భాషులలోను రాజుల కొలువుకూటముల ప్రశంస కలదు. నేటికిని కొలువుకూటములు లేకపోలేదు. కాని ప్రాతకాలపు అర్థము నిష్పక్ష విడికి అన్వయింప కాదు. అప్పుడు రాజ్యములు సంపూర్ణముగా రాజ్యాధిస్థితియులు. ఇప్పుడు అంతసంపూర్ణ రాజ్యాధిస్థితి రాజ్యములు అరుదైనవి. ప్రజావాక్యమునకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యము కలిగి యున్నది. కొన్నియెడల ప్రజాసత్తాకములే యేర్పడినవి. తక్కినచోట్ల ప్రజాపాతిద్యప్రభుత్వము ప్రబలినది. ఇట్టిచోట్ల అధికారవర్గపుక్తి తక్కువ, వరిపాలన ప్రజానుమోదనముగ కథముల నడచుచుండును. ప్రజాభిప్రాయము నిమేషనిమేషమును స్వతంత్ర శక్తికలమూలముగ వ్యక్తమగుచుండును. ఇతరవిధములను ప్రకటితమగుచుండును. కావున రాజులుగాని తత్సమాను లగుసభికారులుగాని కొలువులుదీరి విన్నవములు కొనవలసిన యవసరముంతగా లేదు. ప్రజలలో మారిసంగతులు గ్రహింపవలసిన కనియు లేదు. కార్యనిర్వాహణముకొరకు మరి ఇతర ప్రత్యేక కారణములకొరకు పర్వటనము పలిపిన సలుపవచ్చును. ఇది ఇరువదియవ శతాబ్దమున సామాన్యముగా నొకమునకు అన్వయించు వర్ణన. కాని హైందవభూమికి మాత్రము దీని అన్వయింపజేయరాదు. మనదేశపు ప్రభుత్వము ప్రజాసత్తాకము గాదు ప్రజా ప్రతినిధ్య ప్రభుత్వము కాదు. దీనివాసన కొంత మనకు తాకినది కాని ఆవాసన ఇప్పటికి కలగోనివాసనగా నున్నది. శాసననిర్మాణసభలు పేరునకుగలవు. స్థానిక స్వపరిపాలనయు నంతకంటె బలవంతము గాదు. తమ యధికారసభ్యుల సంఖ్య నెక్కువగా పెట్టుకొనుటచేతను లేక తామే అనధికారులను నియ

మించు సభికార ముంచుకొనుటచేతను ప్రభుత్వము వారు ఈదేశ ప్రభుత్వము అధికారులనిరంకుశాభిప్రాయములమీదనే ఆధారపడునట్లు చేసియున్నారు. ఆర్థిక శక్తు లేమాత్రము ప్రజలకు లేనందుచేత ఈ నిరంకుశత్వమునకు బలమేర్పడియున్నది. వక్రికా స్వాతంత్ర్య నిరోధక శాసనములచేత విచిత్ర డాగురు మూత లాడవలసి వచ్చుచున్నది. కాబట్టి ఈ భూమిలో ప్రభుత్వమునకు సంగతులు తెలియుటకు ప్రభుత్వము నెడల ప్రజల కాకర్షణ యుండుటకు ఉత్తమాధికారులు ప్రజలకు దగ్గర మిచ్చుట అత్యవసరము. నిజముగా నిచ్చుటి అధికారులు సర్వశక్తియుతుడగు చక్రవర్తియొక్క ప్రతినిధులు. హైందవ రాజప్రతినిధి, స్థానిక పరిపాలక శ్రేణులు వీరందరును ఆచక్రవర్తిలోనుండి బయలుదేరివచ్చినవారలు. చిల్లర అధికారులను అడుపులో నూచుట, దుష్టుల శిక్షించి శిష్టుల సంతోషించుట, న్యాయాన్వయములను నిర్ణయించుట, ఇన్నిమాటలేల ప్రజలనుపోషించుట చక్రవర్తికి పరమధర్మములు. జ్ఞానూపాలుడు మాత్రము ఒక్కపర్యాయము విచ్చేసి అనంతకాలం సంపాదించినాడు. కాని ఆంగ్ల సీయనుండి చక్రవర్తి విజయము చేయుట అసాధ్యము. ఆసర్వములను అతని ప్రతినిధులు రాష్ట్రాధికారులు దేశాధికారులు తీర్చుట సహజము. అట్లు తీర్చురను నుద్దేశముతోనే రాజప్రతినిధిగారికిని గవర్నరులకును పర్యటనము విధింపబడియున్నది. క్రొత్త రాజప్రతినిధి వచ్చినప్పుడెల్ల దేశము దిరుగుట మొనరి యెడి. అధికార కాలమునను అప్పుడప్పుడు తిరుగుచుండుట విరుదునే యున్నారము. గవర్నరులు కూడ ఈరీతినే పర్యటనము సలుపుచున్నారు. ఈపర్యటనములు చక్కగా జరపబడినయెడల ప్రజా పాతిద్యప్రభుత్వము లేని యీ భూమియందు విశేషముగా లాభము కలుగవచ్చును కాని పర్యటనములు పరిగా జరుగుటలేకని పరిస్థితి అభిప్రాయమైయున్నది. ప్రభువులు ప్రజల నూచుట విరుదులేదు అధికారులవద్ద విందు లారగించి అధికారుల మాటలతో తృప్తిపడి పోవుచున్నారు. అథవా విన్నవ ప్రతము లందినను ఏ యధికారి పలుకుబడి క్రింది సంపువు విన్నవముతోపోతృప్తిపొందుచున్నారు అట్టి విన్నవముకూడ నెలరోజులకుముందే సిద్ధమై అధికారుల కత్తిరింపులన్నియు అనుభవించినదిగానే యుండును. ఉదాహరణనవారు మాటలు ఉదాహరణముగా నుపయోగించి ప్రత్యుత్తరమిచ్చును. ఇతరులు మూడుమాటలతో ముగియును. విన్నవములగతి ఇల్లుపోగా ప్రజలలో కలిసి తిరుగుట యధికారుల తప్పుడు ఎరుగను. తెలియక తిరుగుట అతకు మున్నే లేదు. ఈ పరిస్థితులతోచక్రవర్తి ప్రతినిధులకు సంగతులు తెలియుట యెట్లు? ఏలదంకగవ్యయములు చేయవలెను అను ప్రశ్న లిదివరకే పోషమాపినవి. దీవకళ లేక నేటికాలపు పోలోహిత సామాన్య లుచ్చరించు మంత్రములవలె ఈ చక్రవర్తి ప్రతినిధుల పర్యటనములు ఏరోమనకు తెలియదీరితిం ఉపయోగకరము లని అంతరింత ముచుకొందము. అప్పటికిని వ్యయములు వృథా పెరిగిపోవుచున్నవి తిర్మానింపకతప్పును. ఈ విషయమును ఇటీవల వాచాగారు బొంబాయి శాసననిర్మాణసభలో చర్చకు తెచ్చిరి. అందుమీద బొంబాయివర్షరుగారు వాచాగారి వాదమును అపహాస్యపరచిని ప్రోసివేయజూచిరి. చక్రవర్తి ప్రతినిధుల పర్యటనమువలన కలుగ లాభములు తిరితి కాదని నిరూపించుటపోసి. కాని ఈ ప్రభుత్వ చర్యయే యీ విషయమున నెట్లువ విమర్శన కారణమయినది. ఉత్తర భాగము కత్తిరి యెట్లు టి హైందవభూమిలో సంతకు ఈ పర్యటనముల

కగు వ్యయమును బాలితా చేసినది. ఈ క్రింది వట్టి కను పరిశీలించినయెడల నాలుగేండ్లలో యాత్రల వ్యయము లెంత పెరిగిపోయినదియు తెలగలదు.

	1910	4914
ఇండియా ప్రభుత్వము వారు	2.91	1.14 లక్షలు
మధ్యపరగణాలు	0.22	0.85
బర్మా	0.12	0.28
ఆసామ	0.85	0.27
బంగళా	0.29	0.40
బీహార్, ఒరిస్సా	(నేరేపిర్వతత) 0.79	
సంయుక్త పరగణాలు	0.52	0.54
పంజాబు	0.53	0.95
ఉత్తరప్రదేశ్ పరగణాలు	0.38	0.24
మద్రాసు	0.24	0.19
బొంబాయి	0.95	1.81
మొత్తము	8.46	9.46

నాలుగేండ్లలో రమారమి రెండింత లయి నవి. మన మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు మాత్రము తక్కువ వ్యయముచేసివారు. ఇది మిక్కిలి ప్రశంస నీయము. ఇండియా మొత్తమునకు ఈ వ్యయములు ప్రబలతరముగా పోల్చిచూచుట ఆలోచింపతగ్గ ను. బొంబాయి ప్రాంతము పత్రిక బొంబాయి యంత్ర నిర్మాణమును, అచ్చట అప్పుడు లేని ఆధిక్యము కలిగిన దని వివరించుచున్నది. చిల్లర అను కర్షు క్రింద వ్యయము బొంబాయిలో 1911 లో 21 వే లుండినది క్రమముగా 26 వేలు 30 వేలు అయి నది. ప్రత్యేకము రైళ్ళ వ్యయము 2,344 నుండి 983 అయి 2460 కు పెరిగి 1791 అయి ఒకేవర్షాయము 1913 లియినది. తేరాలు మొదలగువాని వ్యయము 42 వేలు 44 వేలు 47 వేలు ఊరిగా పెరిగినది. ఇతర ప్రభుత్వములు 2 వేలు నుమారుతో తృప్తిపొందినవి. పంజాబ్ బొక్కరీ 13 వేలు వ్యయముచేసినది. ఈ విషయమున పంజాబు కూడ పోల్చుట వలనలెనని బొంబాయి ప్రాంతము పత్రిక ప్రాయముచున్నది. చిల్లర వ్యయము ఇండియా కంటకును ఒకలక్ష చెప్పివేలబ! ఇందులో ఏమేమి చేతునో యెవ్వరును ఎరుగరు. బొంబాయిలో తేలిక యుల్లే చక్కగా కోర్చించినయెడల మొత్తము మీదకు కర్షునకరాని అంశములు తెలుసమటకు నందియములేదు. నాలుగేండ్లలో వ్యయము రెట్టి పనులు మాత్రము భరింపరాని విషయము. రాను రాను ఆధికనమస్య కష్టముకాక మానము. వ్యయ ము తగ్గించుటకు విలున్నచోట నెల్ల తగ్గింపక తీరదు. ఉపయోగతర కార్యములకు వినియోగించుట అత్యంతావశ్యకము. కావున ఆర్థికదృష్టిగల ప్రభుత్వ నాయకులను ప్రజానాయకులను ఈ సమస్యను సూక్ష్మముగా విచారించి సరిచేయువలసి మున్నురు.

మనపోలీను కమిషనరు

తిరుమరాపల్లిలో పోలీసు నూడంటుగా నుండి కట్టాడోగాడు మన పోలీసు కమిషనరుగా నియమింప బడి వారు. బొమ్మి నియమలలో వారు అధికారము వహించగలరు. వారు మిక్కిలి గట్టివాని కావచ్చును. వారిని నుండి విశేష ములు మాట తెలియవు. కాబట్టి వారు జనరంజకముగానే పని చేయుదురుగాని యని కోరుచు వారికి స్వాగతమిచ్చుచున్నా రము. కాని ఈ సందర్భమున మన ప్రజలులలో సోకరకు నివాళిబహుమాన పి. ప్రభాంకుశేష బాయకుగారికి జరిగిన యన్యాయమును మాత్రము గమనింపక తగ్గవు. వారు స్వపా మర్శముచే డిస్ట్రి కనియినను సదనికి ఉచ్చితవారు. కనియిన నకు అని తగ్గవుల పనికంటె ఉత్తమమైనది వారు. కార్య నిర్వాహక సభ్యత్వమునకంటె ఉత్తమమైనది కాదు. మ్రోండ పునకు ఏల యయ్యారావో మా కనకుకులేదు. నిరంతరమును చక్కనికోలువులొనినదరాంకుశేష బాయకుగారికి తాత్కాలికముగా పైని కమిషనరుపదవి నీయక ఇన్ ఛార్జి మాత్ర ములో తృప్తిపొందినది బహుమతి సామాన్య సూచించును ఈ పదవికి నియమించుట మాకు తృప్తికరముగా కావరాలేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యో నేతృత్వము నడుటకు నుండియులేదు.

స్థానిక వార్తలు

బ్రహ్మచుందరము:— కేపటి ఆదివారము ఉద యము 7-8 గంటలకు బ్రాడ్వేలో 27వంతుగల బ్రహ్మచుం దరమున భజనజరుగును.

అమెరికను మిషనుకా లేజి హోమలు:— మధురలో అమెరికను మిషనుకా లేజి విద్యార్థుల వసతి కొక హోమ్లను కట్టించుటకొరకు మదరాసు దొరతనము వారు రూ. 1500 ల మొత్తము ననుమతించిరి.

న్యాయమూర్తి స్వస్వగురారు:— పి. రివిరలో సెలవుతీసికొని ఇంగ్లాండునకు పోయియుండిరి. నిన్నటిదివమున మరల ఆఫీసులోకి వచ్చి పిలిచుగారితో ఉన్న తాళికార న్యాయపీఠమున గూర్చుండిరి.

ట్రాముబండి ప్రమాదము:— 70వ నెంబరు ట్రాముబండి సాయంకాలము మైలాపూరు నుండి రానుపుర మునకు బోవుచుండగా భార్యుని బ్రిడ్జివద్ద వాగి మరల బోవు చుండునపుడొకట్రామును పరుగెత్తుతూ వచ్చి బండియొక్క బోయి పడిపోయెను. గాఢమైన దెబ్బలుతిగిలెను.

శ్రీకృష్ణ చైతన్యసంఘము:— నైసంఘమువారి యాజమాన్యముక్రింద హానుబ్రిడ్జి సమీపమునకును రా జా సరో రామస్వామిమఠలియూరు వారి ఉచితపఠశాలయ మునకు దొక ఉత్తరభజనగును. శ్రీనరాయణస్వామివారు ఆంగ్లభాషలో “నారంగప్రభువుగారి జీవితాదరశము” గూర్చి ఉపన్యసించెదరు. సంఘమువారి కార్యాలయము (కొ ఉలేశ్వరంపేట; స్వామి నెట్టిపేట) వద్దభజనచేయుటను.

గంధక ద్రావకమువలన మరణించుట:— బ్రాడ్వేయందలి “ఇంగ్లీషు ఏజెంటు డ్ వాటర్ స్టాక్బరీ” లో నుండు 10వందల ప్రాయముగల బాబులకు మట్టవాడు గతబుధ వారమునకు రానుకొటి కట్టవలననుండి గంధక ద్రావకమును తీసికొని వచ్చుచుండగా “సాల్ ఇండియన్ ఎస్టేట్స్ కంపె నీ” యొద్ద కాలువారపడిపోయెను అంతకుండిలోనుండు ద్రావకపు నీ సావానిచెబడెను. వారిని పుటనే జనరలు ఆసుపత్రికి తీసికొ నిపొయిరి. గురువారమునా కుదురు హామట్ట వాడుమరణించెను.

చెన్నపురి పురపాలక సంఘము:— రాబోవు మం గళవారమునజరుగు సభలో ఏనులలో దీపములనుగూర్చి రెండు తీర్మానములు చేర్పింపబడును. రావుబహద్రుల పి. త్యాగరాజు చెట్టిగారికొత్త రాష్ట్రము నుపపాదించెదరు. ఈ తీర్మాన మిదిగ రిలో ప్రకటించబడెను. ఇదిజలలోతీసివేసినదీపములను మరల చెట్టింది, నగరములో జలము వసించియుండు ప్రదేశములందలి దీపములనుగూర్చి ఎక్కడు శ్రద్ధగోంప నలపియున్నదని కె. పి. శేఖరాచారియూ గారు చెందతీర్మానము నుప పాదించెదరు.

విన్ను బాత్మ్యధరణ సంఘము:— ఈ సంఘము వాన స్థాపించిన పాతశాల నుండి కృతార్థులైన యిద్దర నివ్యాధులు ఎన్. పి. జి. హైస్కూలులో తేరిరి. మట్టవాల్లు మిగుల తెలివి తేటలు గలవారు. వారి విద్యాభివృద్ధి కొక్క టకి సుపర్యవహనము కూరిలు కావలసియున్నది. సంఘము మిగుల పేదస్థితిలో నుండునలన నితసా మ్మిక్కు బాలకు. కావున వారి విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడ నిచ్చగించు దయాద్రు ిహదయులు మదరాసు ఆజ్ఞాపితే బిద్దియి 97-వ గృహము నందుండు సావ్. బాలకృష్ణరావుగారికి తమచందాలు నంప వచ్చును.

భూస్వాముల నియోజనము. చెన్నపురి కానన సభ. గంటూరు జూలై 15 — నేను జరిగిన నియోజనము నందు భూపతి రాజు కేంకటపతి రాజుగారికి 422 వోట్లును. కే. ఆదివారాచారి రెడ్డి గారికి 255 వోట్లును వచ్చినవి 10 వోట్లు నిరుపయోగ మైనవి.

ఒకబుగారు గడియారపు బహుమానము. బొంబాయి జూలై 15 “వెంటుట్” అను స్త్రీయములో బ్యాడీతకు ఉద్యోగునికి బుగారపు గడియారము బహుమాన మిచ్చు ఉత్సవము బ్రిటిషుఇండియా నావికోద్యోగసంఘమువారి నుండియున కెన్స్ లండ్నుగాం యాజమాన్యము క్రింద జటి గినది. వైపుగారు బ్యాడీచేసిన ఘనకార్యములను సన్నిటిని వర్ణించి ఆశని సభించుచిరి.

తెలుగు భాగవతము, ఏకాదశ స్కంధము. కాకినాడనుండి దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావుగా రిట్లు మాచేర ప్రాయమున్నాడు:—

రాక్షస నాడునంతస్సరి శాసనమునపు ఆంధ్ర) సాహిత్య పరివత్సత్రికయందు పరివత్స ప్రక భాండాగార మును గూర్చి వాచియును నందు భాగవతము 11, 12 స్కంధ ములు మాత్రమేగల తాటాటప్రతి యొకటిగలదనియు, దానిని సాంకభట్టారజుడకు కవి రచియించెననియు దెలుపబడెను. ఈ కవిని గూర్చి తెల్పు గద్య మీ క్రింది విధమున నన్నది. “ఇది శ్రీ హనుమల్లభు కరప్రసాద సకలవిద్యావేద్య సహజ “సా రస్వత చంద్ర) వామాంక రామ విద్యవృణి కుమార హరికభ ట్టారక “శ్రీశీతంబైన భాగవత మహాపురాణంబునందు గ క్య సాది మునిసమా “గమంబున.....” అని వాచియుబడెను. మఱియు వెలిగందల వారయ తెలిగించిన ఈ రెండు స్కంధ ములను గంతపాతగానింది యందలి పద్యములు పద్యములు గాను గొన్ని వచనములు పద్యములుగాను, గొన్ని పద్యములు వచనములు గాను మార్చి రచియించిన యాతడు..... గ్రంథచార్యకవులకుగ్రంథమోదాహరణముగా గనబడుచున్నా దనియు, కావుననే యీతని గ్రంథమునకు లోకమున బ్రఖ్యాతి రాలేదని తెలంపరచుచు ననియు, వాచయకవి హరికభట్టారకుని గ్రంథమునుజూచి చివరరెండుస్కంధములను రచియించెనేమో యని యాలోచించుట యసంబంధమునను. ముక్తిరహితము నగు టచేత నతని ప్రాచీన్యము నీతని యర్వాచీనత్వమును గూర్చి చర్చింప నక్కర లేదనియు నూహించబడెను.

హరి [క] భట్టారక విరచితమైన భాగవత మేకాదశ స్కంధము ప్రతియొకటి జాయెద్ద నున్నది. పరివత్స ప్రక భాండాగారమందలి ప్రతికదవిక శ్రోధిసంరత్నరమున వ్రాయు బడినట్లు కనబడుచున్నది. జాయెద్ద నున్న ప్రతి సిద్ధాది వాచనంత్సరి ఆమెళ బహుళ తదియ సోమవారమునరకు భాగవత వచ్చును, సప్తమి, ఆష్టమి, నవమి, ఏకాదశ, ద్వాదశ స్కంధములను బూర్ణముగ వ్రాయబడినదె యున్నది. ద్వాదశ స్కంధము వెలిగందల వారయ విరచితమే, ఏకాదశ స్కం ధము గద్యవివర నిటులనున్నది. “ఈప్రతి సిద్ధాది వాచ నంత్సర శ్లేష్ఠ బహుళ గ బుధవారమునాడు చెనుటపల్లి శ్రీరాయులు గారి ప్రితి ననుసరించి హుచిలత్తుయ్య సంపూర్ణముగా వాచి నెను” కవిప్రతిజ్ఞ పద్యము పరివత్సత్రికయందు నిటున్నది.

కా. బంధుకభీనవాటికి [క] క్షరదమక బ్రఖ్యాతునిక రా మచ్చా, దృంధుక వా ముతమాభవుండలచి విద్యతోటి నుద్వాగ్నిభూ, తిం ధాత్రి న్నుతియింప భాగవతముం దే కాదశద్వాదశ, స్కంధంబుల్ దెనిగింతు బూర్వకధిత స్కంధానుయాపం (సారం) బుగ్గ [నక].

కుండలికరణమునందలి యక్షురములు నాప్రతిహేనిది. ఇందు కవిపేన హరిభట్టారకుడని యున్నదిగాని హరిక భట్టారకుడనిలేదు. ఈ హరిభట్టునుప్రసిద్ధివిగా నూహించదగి యు న్నాడు. ఆంధ్రకవుల చరిత్రము మూడంభాగము—ఆధునిక కవులలో మొదటివానిగ రావు బహద్రుల కందుకూరి పీఠేశలింగ ము పంతులుగా రుదాహరించిన మత్స్యకరామ పురాణగ్రంథ కర్తయగు హరిభట్టే 11-12 స్కంధములను తెనిగించె, నేమో యని యూహింప దగి యున్నది. “చంద్ర వా మాంక రామ విద్య వృణి కు మార హరికభ ట్టారక ప్రిశీతంబైన” యనుటవలన చంద్ర)వామాంక విశేష ణము గృహవాసు పరమరియు, నితడు రామపండితుని పుత్రుఁ డనియు పరివత్స త్రికవా రూహించిరి. మత్స్యకరామ పురా ణములకు తెలిగించిన హరిభట్టు భారద్వాజసోక్తుడు రామ పండితుని పుత్రుఁడు. తెలుగు భాగవతముయ తన గోత్రీయను, తా నింతవరకు రచించిన గ్రంథములనేల బేర్కొనడయ్యెనో మనకు తెలియరాదు. రెండుపురాణములను దెల్పించివకి ము ను నుకరముగ గ్రంథ చార్యుడోష మారోపింప దగదని నా నిష్పవము. ఈతడు ఆర్థకవికి తావాలివాడై యుండనోపునని పంతులుగా రూహించి క్రీస్తుశకము 1600వ సంవత్సర ప్రింత మువాడని భావించిరి. కాలనిర్ణయముమాట యెటుండెనిచ్చి వెలిగందల వారయ తెల్పించిన రెండు స్కంధములకు హరి భట్టారకుడు ముల తెల్పింప బూనుటకు, గారణము మనము నిర్ణయింపవలెను. ఉభయకవుల గ్రంథములందు కొన్ని సామాన్య ప ద్య ము లు కానగుచున్నవి. ఇది యత్యురవిషయము. మొదట నిర్వచనోత్తర రామాయణమును వ్రాసిన తిక్కన యందలిపద్యము నొకదానిలోనున్నది. ఉన్న యట్లు రెండక్షర ముల భేదముతో సందర్భానుసారముగ విరాటపర్వమునం దిమిచ్చినాడు. అది యెద్దియను. సశేషము.

విరోధా మహా సంగ్రామము

మిత్రమండలివారి యుద్ధకార్యాలోచనము—శకముమారుట

ఆయుధసామగ్రిలను విస్తారముగ చేయుచుండుట—మిక్కిలి గొప్పనిర్మాణకాలము.

మొసపాటేమియూ యుద్ధము—పార్లమెంటుసభలో ప్రశ్నించిన ప్రశ్నలు.

టర్కీ వారిభీతి—మిత్రమండలివారిలో రాయబారము.

జర్మనీ బోనలో చిక్కుకొనట—పాత వెయిండుగారి ప్రకటనము.

[రైటు వన్ జెన్సి.]

ఇంగ్లాండు

సెలవుల నుపయోగించుకొనకుండుట.

లండను, జూలై 18.—(కభ్యుత్థమువారు సెలవుదినములను అసలు తీసివేయకుండ కొంత కాలమునాటి నుండి యుండునట్లు చేయుదురు. ఆగస్టు వ్యాంకు సెలవు దినము ఉపయోగించు కొనకుండుటనుగూర్చి వారు ముందుగా ప్రకటించెదరు. అనంతరమైనయెడల యుద్ధయుక్తికి తీవ్రతనింకను నిజమెట్లు గలుగుదునని తమపనివలనఁదెలియజేయుచు మన వైఖ్యమునకు ప్రోత్సాహమిచ్చుటయే మన వనివారు చేయవలసిన పనియని ఆస్పీక్షించుచుంటిగాని చెప్పిరి.

రూతెబెన్ నద్ద బ్రిటిషుఫైదీలు.

బ్రిటిషువారికి జర్మనుల సమాధానము.

లండను జూలై 18.—సభయందు రాబర్టు సెసిలు ప్రభు విట్టుచెప్పెను. రూతెబెన్ నద్ద బ్రిటిషు ఫైదీలకు భోజనము పెట్టువిషయము తరుదికాదనియు, మనయొద్దనున్న జర్మనుఫైదీలకు పెట్టుఅప్పుముచు మనము తగ్గించినయెడల తామును బ్రిటిషుఫైదీలకు అన్న ముతగించుచు మనము మనము కంటబంగిలము నున్న గునవి వాకి మట్టనీయమయి జర్మనులు తెదించుచున్నారని, మనయొద్దనున్న జర్మనుఫైదీల నందఱిని విడిచి పెట్టినయెడల తామును తమయొద్దనున్న బ్రిటిషుఫైదీల నందఱిని విడిచిపెట్టుదుమని జర్మనీవారు చెప్పియున్నాడు. కాని 4000 నుండి బ్రిటిషుఫైదీలకు బదులు 26000 జర్మను ఫైదీలను విడిచిపెట్టుటకు బ్రిటిషువారి నిష్పకములేదు. నివిలియను ఉద్యోగులను విడిచిపెట్టు విషయమునుగూర్చి తటస్థజేతము నందు తాము బలవంతము చేయుదుమని సెసిలు ప్రభువు చెప్పెను. అనంతరమైనయెడల బ్రిటిషువారును వారికి ప్రతిగాచేయవచ్చును.

విర్లండు తిరుగుబాటు.

అనుమానాస్పదులను విడుదలచేయుట.

లండను జూలై 12.—విర్లండు తిరుగుబాటు నంద ర్భమున అనుమానాస్పదులైన 460 నుండి జరులను విడుదల చేసినది “కామన్సు” సభలో సామ్యుయలు గారు చెప్పిరి.

కార్మిక సభ్యుల విందు.

లండను జూలై 18.—పార్లమెంటు సభలో నున్న కార్మిక సభ్యులందఱును నిన్నటి రాత్రి రాష్ట్ర ప్రతినిధులకు విందుసలిగిరి. రైట్ ఆనందలిలు హెండర్సనుగార(గౌరవ వాధిప్రతులుగా నుండిరి.

మిత్రమండలివారి యుద్ధ కార్యాలోచనము

లండను, జూలై 14.—లొలుకు జార్జిగారి ఆధ్యక్షత క్రింద సభజరిగినది. ఫ్రాన్సు రష్యా ఇటలీజేతముల ప్రతినిధులు గూడ సభకు వచ్చిరి. క్రిందటిసారి మనము సమావేశమైన పిమ్మట మన కమకూలముగ శతము చాలవిస్తారముగ మారింది. మిత్రమండలి వారిందఱును చాల క్షాణునీయముగ పనిచేసిరి. మనము యుద్ధసామగ్రిలను చాల విస్తారముగ నిధవనప గలుగుట చేతనే రష్యా ఫ్రాన్సురంగములలో నిట్టుకలసి శత్రువులకు తలపడుట కనకాశము కలిగినది. దీనివలననే శత్రువులు తలపడకపోయిరి. ఇప్పుడు విజయము మన కభిముఖ మగుచున్నది. నాకాదశమున కాయుధములను నిధవనముటకు 10 లక్షల నుండి నియమింపబడియున్నాడు. అట్లయ్యెనుగూడ ఆంగ్లేయులు పెద్ద పెద్ద కర్మాగారముల నేర్పరచి సామగ్రిలను

కుప్పబోయుచున్నారని, చాల కర్మాగారములు పూర్తియైనవి. వందలకొలది ఫిరంగులు నిధవనముచున్నవి. పెద్ద ఫిరంగులు మితిమీరి చేయబడినవి. శ్రాత్త కర్మాగారములలో పని మూడవ వందలను పూర్తిరంగులు కాకున్నను సామగ్రిలిట్లధికముగ నిధవనముచున్నవి. కొద్ది కాలములోనే మనము హద్దులద్దు లేనంత సమర్థులు నిధవనపగలుగుదుము. ఇట్లుండలన్నియును తీరినవి. గౌరవ మనము ప్రతినిధులను విజయముగ పరిక్షించి లోటులను కనుగొని పూర్తిచేసినవో మనకు విజయము తీర్పుముగ లభింపగలుగును. అని లొలుకు జార్జి గారు నడిపిరి.

మిత్రమండలివారి ఆర్థికపరిస్థితులు

లండను జూలై 14.—మిత్రమండలివారి ఆర్థికవిషయములను గూర్చి ఆయాజేతముల ఆర్థిక ప్రతినిధులు లండనులో సమావేశమై చర్చించుచున్నారు.

ఫ్రాన్సు

అటవీ యుద్ధము.

లండను జూలై 14.—మెమెట్టు కాంటల్మేననులనద్ద బ్రిటిషువారు పట్టుకవో జర్మనుల ప్రభువు ద్వితీయ వందల మధ్య నున్న అడ్డువులను గుట్టలను స్వాధీనము చేసికొనుటకు ప్రయత్నించిరి. అందువలననే దీనికి అటవీయుద్ధమని పేరుకలిగినది. ఇందులో ఫ్రాన్సు అతని ఒకప్పుడు బ్రిటిషువారికిని, ఇంకొకప్పుడు జర్మనులకును వశమగుచు వచ్చినది. దానికి “ట్రామిల నరకకూపాటది” అని పేరేడియి. ఇంతకు ముందది దట్టముగా నుండెను. కాని ఫిరంగి దెబ్బలవలన చెట్లన్నియు పడిపోయి బోడిగా నున్నది. అది జర్మనుల వశమయిన నప్పుడు వారు వానినిబలపఱచుకొనుటకు ప్రయత్నింపలేదు. కనుక అందున్న వైఖ్యమునై అగ్నిర్వము మరిపించుట నులభము. బ్రిటిషువారు ముందుకు పోవుటలో ఈ అడ్డువారికేమియు అటంక మిచ్చుటలేదు.

ఫిరంగుల యుద్ధము.

లండను జూలై 14.—నిన్న పాటుంకాల మాంగ్లవైరి కాధికాక లిలులప్రకటించిరి. ఇరవీదులవారును ఫిరంగులను కార్మి. పరాకుల పోవరిగిరి. మేము ముందుకు పోయితిమి. మాస్టాను అగ్నియును భక్తియును. ఒకవో జర్మనుల ఫిరంగులను మునుగుండును మువతమైనవి. దీనిని మేము శత్రువులనిద ప్రయోగించెదము.

కొన్ని మెల్ల వరకు శత్రునే వా పక్షిని చీల్చుట.

నేకుదయమున మేము శత్రువుల రెండవప్రయోద్ధతకు పడి మెల్లవరకును చీల్చితిమి మురక్షితములగునక స్థానములను మేము వశపరచు కొంటిమి. తీవ్రముగ పోరు జరుగుచున్నది.

ట్రోమ్మలడవిచుండి జర్మనులను తరుముట

లండను జూలై 14.—లొలుకు జార్జిగారి వేడిటకు రై, గాగింకు గాగియములను మేము వశ పరచుకొని ఆటముండి శత్రువులనుతరిమి చేసితిమి. ఆటముండి యంతయు మువతమైనది. వాయుచలనము మా కనుకూలముగ నున్నది.

విజయము సిరపడుట.

నేటి విక్రమములన కలిగిన విజయము నిటీవలివారము సిరపరచినది. మూలొనవప్తములుచాలతక్కువ. శత్రువైరికు.రైచ్చిముగ లొంగిపోయి. వైరికోద్యోగులను నేనానాయకముగూడ నేకుదయమున 9 గంటలవరకు మువచిక్కిరి. ఇది

వరకు పట్టుకొనినగాగియములేగాక రైజి నై నవీ పెటిటు గాగియము గూడ మా వశమైనది ఓ విల యువకుడు పోరు జరుగుచున్నది. ఆ ప్రదేశముంకయును మా వశమైనది. మేము పట్టుకొనిన స్థానముల ఎడట శత్రువులు చాలసారులు తలపడి యోడిపోయిరి. మేము వారిని బలవంతముచున్నాము. వైరికు లుత్సాహముతో నున్నారు.

ఆవశ్యకతలు.

మిత్రమండలి యుద్ధకార్యాలోచనసభ 4 గంటలపేపు ఆలావించి రష్యాజేతమునకు గల ఆవశ్యకతల నన్నిటిని స్థిరపరచిరి. పిమ్మట ఇటలీ దేశావశ్యకతలను చర్చించిరి.

జనరల్ హేగ్ గారి అభిప్రాయము

పారిసు జూలై 14.—పరానువారి జాతీయదినోత్సవ సందర్భమున జనరల్ హేగ్ గారు ప్రెసిడెంట్ పాయంకేత గారి కీక్రింది తంతివార్త బంపిరి.

“పరాక్రమవంతులగు పరానువారి ప్రకటనపొడచున్న ఆంగ్లనైఖ్యము పరానువారి అద్వితీయ శౌర్యశైల్య పరాక్రమముల కాశ్చర్యము నొందుచు పరానువారి సభితులించుచున్నాడు”

హేగ్ గారిని ఆంగ్లనైఖ్యము సభిసంతించుచు పాయంకేతగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

ఆంగ్లవరాసు దేశముల మైత్రి.

లండను జూలై 14.—ఆంగ్ల వాకాదశమువారు చేసిన మహాత్మావ్యములను ఆంగ్లయంత్రకాలల నిర్మాణశక్తిని పరానువారు చాల కొనియాడిరి. ఈజాతీయదినసందర్భమున పరానువారు తమసామర్థ్యాని ఆంగ్ల దేశమువారికిని అధినిజేతముల వారికిని గూడ తెలుపుచున్నారని ప్రెసిడెంటు పయన్సేగరు గారు తంతివార్తనంపిరి

సోవిల్లీయొద్ద ఫిరంగులను కాల్చుట.

పారిసు జూలై 14.—య్యూజాకు వడితట్టున సోవిల్లీయొద్ద ఫిరంగులు మాత్రమే కాల్చబడినవిగాని మరివిమయము జరుగలేదు.

ఎయిరికు త్తరమున శత్రువుల యత్నములు.

పారిసు జూలై 14.—నేకు మధ్యాహ్నములులప్రకటించబడినది. సోవిల్లీయొద్ద ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. ఎయిరికు త్తరమున శత్రువులు రెండుసారులు తలపడి యోడిపోయిరి. విశేష మేమియును జరుగలేదు.

రష్యా

రష్యావారి ప్రకటనము

వెట్రోగ్రిగు, జూలై 18.—వాలెజుగ్నా కు త్తరమున మనము మాతనముగా పట్టుకొనిన స్థలములను శత్రువులు మఱువశపఱచుకొన జూచిరి. కాని మేమువారిని తడిమిచేసితిమి. వారందఱును విశేష నష్టముతో కలయితులైరి.

రష్యాలో వైనాదేశీయులను పదివారిగాని నియమించుట

వెట్రోగ్రిగు జూలై 18.—వైనా కోరియు నేటియులను మిక్కిలినందు పనిచేయుటకు నియమించుటకు రష్యా ముఖ్యనే వాధిపతి యంత్రుల వోసంకెను.

గుట్టల వాక్రమించుట.

వెట్రోగ్రిగు, జూలై 14.—ఇటు లధికారులు ప్రకటించిరి. ఐయబర్డుకు తూర్పుననున్న గుట్టలనుండి తురుష్కులు తరిమిచేయుచుండిరి. వారు పారిపోవుచున్నారు. మోషుఖుటకు వచ్చియున మువిక్రమ ముకులముగ జరుగుచున్నది. ఒకరాత్రి తీవ్రముగపారి కొన్నిగుట్టలవాక్రమించితిమి. తురుష్కులు మా ముఖమునకు ఆగ్నేయమున తలపడి యోడిపోయిరి. మేము ముందుకు పోవుచున్నాము.

మాంటినిగ్రో

“సిలెంజి” మూంకెర్ గ్రో దేశ రాజధాని.

ఆస్ట్రియనులచే తగులఁదెట్టుచుట. లండను జూలై 18.—ఆస్ట్రియనులు సిలెంజిని తగులఁదెట్టి రాజసౌసారమును ముఖ్యధిపతులకు వ్యతిరేకముచేసినది కొనునందున్న “విడియూ నేషనలు” శత్రువుగాగియుచున్నది.

గ్రీకు

గ్రీకునందు రాజోద్యమము తగులబడుట
లండన్, జూలై 14:— రాజోద్యమము అడవి అంటుకొని అగ్నివ్యాపించి చాలయిండ్లు తగులబడినవి. అగ్ని రాజమందిరమునకు బారకొనుటకు గూడ వ్యాపించినది. అని తగులబడినది. చాలమంది ప్రెసిడెంట్లను మరణము చేసిరి. రాజుగారు సమీపమున కిక్కిరియించిరి. ఈ సోదరుని యొరికిపోయి పారిజాతము దక్కించుకొనిరి.

అమెరికా

పరానువారి యుద్ధము
లండన్, జూలై 14:— న్యూయార్కు. పరానువారికి అప్పుచిచ్చు సందర్భమున మార్గము పొన్నకంపెనీవా రిట్లు ప్రకటించిరి:—“అమెరికను వేరిను క్యూరటిన్ కంపెనీ” అను పేరుతో ఒక ప్రత్యేక సంఘ మేర్పాటుచేయబడినది. దానివలన 950 లక్షల డాలర్లు నూటికి 5 డాలర్ల వడ్డీతో మూడేండ్లలో మరలించుచు వరకుమీద పరానువారికి అప్పీయబడును.

పరానువారికి యుద్ధము

న్యూయార్కు జూలై 14:— పరానువారికి 10 లక్షల డాలర్లను బయలిచ్చుటకు ఏర్పాటులు పూర్తియైనవి.

జర్మనీ

“ద్యూమ్మలూండు” జలాంతర్గామి
తిరుగుబాటునాక “ద్యూమ్మలూండు” వ దారిచూపుట
వాషింగ్టన్ జూలై 14:— ఒక తటస్థ దేశపు వర్తకనాక “ద్యూమ్మలూండు” జలాంతర్గామికి బ్రెమెన్ నగరమునందలి కర్మియా రాష్ట్రమునందలి శార్లోఫ్ ఫుర్యాకటకు దారిచూపెనని ప్రముఖులను, రాజకీ యాధికారులను తెలియుచున్నది. “ద్యూమ్మలూండు” బ్రెమెన్ నగరపునకు బయలుదేరినది. ఆ దేశపు కర్మియావారికి రహస్యముగా ఏల తెలుపలేదని అమెరికావారు బ్రెమెన్ నగరమున నున్న అమెరికను రాజువారి నడిగిరి.

జర్మనుల స్థితి

లండన్ జూలై 18:— అగ్ని సేనాముఖము లందును జర్మనులపై ఒత్తిడి ఎక్కువగా నున్నదనియు ఇచ్చే కొన్ని వారము లున్నయెడల జర్మనము బలవంతముగా తమ స్థానములలో ఓడింబడుట ననవలయు. పారావార్షికంగాన చెప్పిరి.
“సెంట్రల్ న్యూస్” పత్రిక ఆప్టుర్దామునిలేఖనిట్లు వ్రాయుచున్నది:— జర్మనము తిరుగుబాటు గతులకు ప్రతీకలతో ప్రకటించ నిచ్చుచున్నది. జర్మనులకు అవసరమునకులిగినయెడల ఏమి నో ప్రతీకలన్నియు స్పష్టముగా వివరించుచున్నది.
“హెర్బర్ట్ ష్ట్రాస్” పత్రిక ఒక వ్యాసమును వ్రాయుచు దాని యందు గించినది “అధినివేతములను, నా కాదశమును వాణిజ్యమును నష్టపరిచియును లేనియప్పుడు జర్మనీ స్థితి యెట్లుండును.”

జర్మను ప్రభుత్వమువారి “అహరికదార్థ” విషయక రాజ్యతంత్రము

సాంఘికవాదుల యసమృద్ధి
హేగు జూలై 12— హేగు 67000 మంది సాంఘికవాదులు ప్రభుత్వమువారి అహరికదార్థ విషయక రాజ్య తంత్రమును గూర్చి తమ యసమృద్ధిని దెలుపుచు ఒక విజ్ఞాపనాపత్రమును వారికి అందజేయు సంకల్పము చేసిదానిని మంత్రికీయ బోయిరి. మంత్రి అవిజ్ఞాపనా పత్రమును పుచ్చుకొనలేదు.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయనుల సందర్భపుయత్నములు
లండన్ న్యూయార్కు జూలై 14:— మ్యూంకు పోస్టు పత్రికానిలేఖనిట్లొకటి ప్రాయుచున్నది. మంత్రియందలి వాదనావధాని నగరమునకు పోవువిషయమును గురించియు పునః పరిశీలనలు చేయకొనుచున్నది. నాలుగు సంధికొరకు ఆస్ట్రీయనుల తెగలైన వచ్చునెడల మిత్రులందలివారు వారికి స్వాగతమునుగూర్చియు సమయ భాగిసంధికి నిత్రుడందలివారు సీత్యనాక తమ తమ వచ్చినదయ అనేకులనుగూర్చుచున్నది.

టర్కీ

తురుష్క దేశపు స్థితి.
లండన్, జూలై 18:— రవ్వనల ప్రెసిడెంట్లకు ఆస్ట్రీయనుల బలవంతము సాహాయ్యమును కోరుచున్నారట. దీని వలన బాల్కన్సులతో తాముప్రత్యేకింబడుచున్న తురుష్కులు భయముచు మిత్రిమండలివారిలో కొన్ని దేశములవారితో సంశ్రితించబడుచున్నారట. స్విట్జర్లందులో అచామ్యుతి రిజేపీ (తురుష్క వాణిజ్య కాభివృద్ధి) గారును, మలేకొండలు ప్రముఖులను బల్కేయా ఆస్ట్రీయా జర్మనీలనుండి తామువిడిచి పు విషయమునుగూర్చి మాట్లాడుకొనుచున్నారని జర్మనీ చింతిల్లుచున్నది.

మెసపొటేమియా

డొన్లెల్లు మెసపొటేమియాల విషయములు
లండన్, జూలై 18:— రవ్వనల మంగళేశ్వరమునాడు ఆస్ట్రీయనులొకరు డార్జిన్ మెసపొటేమియా విషయములనుసభ్యులకు సావధానముగా చెప్పి ఆవిషయములనుసభలో చర్చించునట్లురని బోస్టన్ గా రీడినమున కానున్నసభలో చెప్పిరి.

మెసపొటేమియా యుద్ధము

వైద్య సహాయము
లండన్, జూలై 11:— మెసపొటేమియా రంగమునందు సర్వజనములు బ్రెజిల్ గారు లేని కాలమున ఎక్కువ వైద్య సహాయ సౌకర్యములను చూచుచుండురని ఏటుగారు కానున్న సభలో పేర్కొనిరి. వైద్యకాభివృద్ధి దైత్యులగుట ఎక్కువలై తమ మామూలు కృత్యములను తాముచూచుకొనుచున్నారని యధానుతో సంబంధించి ప్రశ్నములను వారాలలోవివరని హిందూదేశ కర్మియావారు తెలిపిరిని ఛేంబర్లెంగారు నడిపిరి.

మెసపొటేమియా యుద్ధవిషయములు

కూర్చిపెట్టు సమాధానము.
లండన్, జూలై 12:— మెసపొటేమియా యుద్ధవిషయములందు కొన్ని కొన్ని యుద్ధ సంబంధములకు ఆక్షేపణ అందుటచే దాని నింతకంటెవ పెట్టడం ఏమి కాలేదని ప్రభువుల సభలో కూర్చిపెట్టుగారు సమాధానము చెప్పిరి.
ఆస్ట్రీయనులొకరి సమాధానము
కానున్నసభలో మాట్లాడు ఆస్ట్రీయనులొకరి గారు యెట్లు చెప్పిరి:— మెసపొటేమియా యుద్ధవిషయములను ప్రకటించుటకు సహాయము రాలేదని నా యభిప్రాయము. ప్రభుత్వము వా రిభిషయములను గురించి చర్చ జరుగరలయు ననియే కోరుచున్నారని కిక్కిరెట్టవలెనని ఎన్నడును అనుకొనలేదు. దానిని చర్చించుటకు ఇవసరమును కాదను విషయములను కొన్ని కారణములు కలవు. దానినిచ్చట చెప్పదగదు. ప్రభుత్వమువారు మెసపొటేమియా వైద్యస్థితి విషయమును పరిశీలనమును ఆలోచించుచున్నారట. అగత్యమైన కస్తువుల సెప్పటికప్పుడు సరఫరా చేయుటకు వారు సర్వత్రా త్నియలను చేయుచున్నారట.

నర్ ఎడ్వర్డు కార్నసుగారు.

మెసపొటేమియా విషయక ప్రశ్నలను నొకదానిని రాబోవు వారములలో సభ యందగుగ బోవుచున్నాననియు దానికి సరియైన సమాధానము రానియెడల కొంతకాలముకంటె సభను నిలిపివేయ గోరెననియు నర్ ఎడ్వర్డు కార్నసుగారు చెప్పిరి
“టైమ్స్” పత్రిక.

మెసపొటేమియా సయన్యమునకు వస్తువుల సరఫరా విషయమున బోషణలను యుద్ధసంఘమువారు నివారించెదరుగా! కష్టములు పెట్టెనుగలవు. యుద్ధపు సంగతి సందర్భములన్నియు సంఘమువారు బాగుగావిచారింప కలసియున్నారని టైమ్సుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

లాహోరు వర్షము.

7½ అంగుళములు కురియుట.
లాహోరు జూలై 14:— గత గురువారము ఉదయమునండి వానపొరుగా కురియుచున్నది. ఇంకను కురియుచున్నది. గురువార కొన్ని సంవత్సరములలో ఇట్టివర్ష మెన్నడును కురియులేదని యనుకొనుచున్నారట. వీధు లన్నియు జలపువాహము లై నవి. శుక్రవారమునకు 7½ అంగుళములు కురిసినదని తెలుపబడినది.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(మా స్వకీయ విలేఖకుల వద్దనుండి)
మద్రాసు

ఉద్యోగములు.
గుంటూరుకు ఆస్టియెంటు కలెక్టరుగానున్న జయంతి రామయ్యపంతులుగారిని చిత్తూరుకు బదలాయించెట్లు తెలియుచున్నదని మాస్వకీయ విలేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.
మైసూరు

ధనాపహరణము

బెంగళూరు జూలై 14:— డిప్యూటీ కమిషనరు కచేరీలో గుమాస్తాగానుండి సొమ్ము నశపరచినందులకు కే.యి.ఆర్. రామసునందీయారను నరినిని రాజీపేటలో పట్టుకొని బెంగళూరు సిటీ మేజిస్ట్రేటు గారి కోర్టుకు నేడు తీసికొనివచ్చిరి. అతనిని ఖయలుతో నుంచుట కుత్తన వీయబడినది. బచారణ తరువాతి జరుగును.

బంగళాము

“బెంగళీ పత్రిక” సహాయ సంపాదకుడు
బంధించబడుట.

కలకత్తా జూలై 14 — కలకత్తా 12 టామరునందులో నివసించుచున్న బెంగళీ పత్రిక సహాయ సంపాదకుడగు క్యామసుందర చక్రవర్తి గారింటికి ఈ ఉదయము పోలీసువారు వచ్చిరి. క్యామసుందర చక్రవర్తి గారు అరవింద ఘోషుగారితో గలసి “సంజ్ఞాతరంగ” పత్రికను ప్రకటించుచుండిరి. నియమబద్ధసంఘమునకు చేరని వారియుఖ్యులతో వీరికను తక్కిన వారితోపాటు వీరును 1912 సంవత్సరమున దేశాంతరవాసశిక్ష ననుభవించిరి. నూరతుకాంగ్రెసు గందర్గిగోళము తలుపాతి వారు నాలుగు కాంగ్రెసుసభ్యులకు దడుగుపెట్టలేదు. క్యామసుందర చక్రవర్తి గారియొద్ద పోలీసువారు కొన్ని కాగితములు పట్టుకొని చక్రవర్తి గారి నిబంధించిరి.

మంగ దేశ వాణిజ్య సంఘము.

కలకత్తా జూలై 14:— మంగ దేశ వాణిజ్య సంఘము యొక్క పత్రిక సభ జూలై 27వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8 గంటలకు జరగబడును. రాజప్రతిభి ఆర్థిక సభ్యులకు వాణిజ్య కర్తక సభ్యులకు సభకు వచ్చి యుఖ్య పత్రిక ములకు వచ్చిండురు.

జూనులో ప్రారంభించబడిన క్రొత్తకం పెనిలు.

కలకత్తా జూలై 14:— మంగ దేశము జూను మాసములో 6 క్రొత్తకం పెనిలు 9 లక్షల పెట్టుబడితో ప్రారంభించబడినది.

పంజాబు

లాహోరులో గొప్ప వర్షము.

లాహోరు జూలై 14 — నేడునడున 8 గంటలకంటెను కురిసినవర్షము 7½ అంగుళములు. అటువలెయుగూడ చాంగర్లము కురిసినది. వీధులలో నెంతవర్షముగలిగింది. స్పష్టముగ తెలియలేదు. తెలిసినంతవరకు చాలయిండ్లుగూలిన మరికొన్ని కూలుటకు సిద్ధముగా నున్నవి. వీధులకుట కరదగిరినది. ఇంకను ముబ్బులుకొమ్మియున్నవి. ఇప్పుడు లాహోరులో చాల చల్లదనము కలిగియున్నది.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

బాబూ గోకులప్రసాదుగారిమీద కేసు.

అలహాబాదు జూలై 14:— నేను మరల విచారణ జరిగినది. జడ్జి య 500 లు లంచము పట్టెననది ఈ కేసులోని విషయము. గులూము మహమ్మదు ప్రతివాది. అతనిమీదకు 24000 రూ దావాచేయబడినది. అతడు నిరదవిహితీ అను వానియొద్దకు వెళ్లగా అతడు జడ్జితో మాట్లాడితని 1000 లు లంచమిచ్చి దావాకొట్టి కేసులకునని చెప్పెను. ప్రతివాది మొదట 2 వాయిదామీదకు 500 లును తీర్చుచెప్పింపిమటకు తక్కిన 500 ను ఇచ్చుట కంగీకరించెను. అతడు జడ్జిగారిని చూడలేదు. విచారిక 500 ను ఇచ్చెను. తీర్పు అతనికి నుకూలముగా నుండలేదు. వీధులకు సభకు విహితీయొద్దకు బోయి అల్లరిచేయుగా విహితీ 500 లును తన కచ్చివేసినని ప్రతివాది ఈ కేసులో వాద్యముచెప్పెను.

An interesting ceremony of presenting a gold watch to E. H. Brady second Officer 'S S. Pentchota' was performed by Captain Lumsden at British India Officers Club, Bombay on Friday evening. Mr. Tyte, of British India Company in requesting Captain Lumsden to make the presentation gave a short account of the circumstances under which Brady had distinguished himself and worth the appreciation of the B. I. S. N company.

THE GREAT WAR.

Allies' War Conference: Change in Fortunes.

OVERWHELMING MUNITIONS OUTPUT: HUGE ARSENALS.

Mesopotamia Campaign: Questions & Statements in Parliament.

TURKEY'S FEARS: NEGOTIATIONS WITH AN ENTENTE POWER.

GERMANY IN A VICE-LIKE GRIP: HERR WEIGAND'S FORECAST.

[Reuter's Agency.]

Great Britain,

ALLIES WAR CONFERENCE.

Britain's Mighty Share In Armament Production.

LONDON, July 14.
Mr. Lloyd George presiding at a conference at the War Office attended by the French, Russian and Italian representatives emphasized that a considerable change in the fortunes of Allies had taken place since the last conference. He paid a tribute to the splendid achievements of the Allies and declared that the combined offensive east and west was due to the vast output of munitions which had deprived the enemy of initiative. We had crossed the watershed and now victory was beginning to flow in our direction. He described the efforts of the Allies to increase the output of munitions. The work of supplying the Navy occupied a million men but in addition Britain had evolved out of nothing arsenals to supply a huge army. Most of the factories were completed and were turning out hundreds of guns. Heavy guns were rolling in at a great rate. The new factories had not yet attained one third of their full capacity but the output was increasing daily. The main difficulties had been solved and our supplies would shortly be overwhelming. Mr. Lloyd George concluded by urging the necessity for close examination of the requirements of the various armies as with mutual help victory anywhere meant victory everywhere.

Needs of the Allies Considered.

It is officially announced that the Allies munitions conference reviewed the whole programme of Russian requirements at a four hours sitting and arrived at satisfactory conclusions. Subsequently the conference considered the Italian needs.

Financial Conference of the Allies.

An important conference is taking place in London of representatives of the Allies on financial matters.

France and Britain.

President's Greetings of Everlasting Brotherhood.

LONDON, July 14.
President Poincaré in a message to the British on the occasion of the National Fête says that the French have unboundedly admired the deeds of Britain's glorious Navy and the development of the Empire's mighty resources. France sends greetings of everlasting brotherhood to Britain and Dominions overseas.

General Haig's Telegram of Congratulation.

PARIS.—On the occasion of the National celebration General Haig has telegraphed to President Poincaré that the British army fighting by the side of the brave French expresses its admiration for the French army and their unshakeable confidence in the realisation of the common hopes.

President Poincaré has replied heartily reciprocating and saying: "To-day's ovation of the Allied troops in Paris is sufficient proof of public sentiment."

POSTPONEMENT OF GOVERNMENT HOLIDAYS.

A Service to the Army.

A Blow to the Enemy.

LONDON, July 14.
Mr. Asquith stated that the Government would see that the holidays were merely postponed and not abandoned. The August Bank holiday would be suspended by Proclamation. No greater service could be rendered by workers to the army than by giving the latter the encouragement and the enemy the discouragement of the certain knowledge that the present intensity of the bombardment could be continued indefinitely if necessary.

British Prisoners at Ruhleben.

German Reply to British Representations.

LONDON, July 14.
Lord Robert Cecil stated that Germany denied that she did not recognise her obligations to feed British prisoners at Ruhleben, and threatened to prohibit parcels and to reduce the rations of British prisoners if we reduced the rations of German prisoners. Germany had indicated that she was willing to release British prisoners if we released all the German prisoners, but Great Britain could not agree to exchange 26,000 Germans for 4000 British. Lord Robert Cecil said we would press for the exchange of civilians in a neutral country. He added that Britain was perfectly free to retaliate if necessary.

Dardanelles and Mesopotamia.

Premier to Make a Statement.

LONDON, July 14.
In the House of Commons to-day Mr. Balfour announced that Mr. Asquith would make a full statement regarding the Dardanelles and Mesopotamia on Tuesday and promised facilities for discussion.

mesopotamia on Tuesday and promised facilities for discussion.

Mesopotamia Campaign.

Medical Provision.

LONDON, July 14.
In the House of Commons Mr. Yate asked who was responsible for the Medical provision for the Mesopotamia expedition in the absence of Surgeon-General Babbie.

Mr. Chamberlain replied that the Deputy Director of Medical Services carried out the routine duties, but the Government of India reported that he dealt with no questions of policy.

Lord Crew's Statement.

In the House of Lords Lord Crew said that the delay in the publication of the Mesopotamia papers was due to military objections to certain portions.

Statement by Mr. Asquith.

Speaking in the House of Commons, Mr. Asquith said he did not think the moment was opportune to discuss the Mesopotamia campaign. The Government were most desirous that a discussion should take place, and they did not desire to keep back anything. There were reasons which could not properly be disclosed why a discussion was inopportune at present. The question of the condition of the troops in Mesopotamia was engaging the Government's attention daily, and most careful steps were being taken to remedy defects and supply immediate necessities.

Sir Edward Carson intimated that he would put a question with regard to Mesopotamia next week, and, if the reply were not satisfactory, he would move an adjournment.

Comment in the "Times".

The "Times" trusts that the War Office will make every effort to remedy the commissariat deficiencies believed to exist in Mesopotamia. It admits that the difficulties are great, but demands a searching enquiry into the whole expedition.

The Irish Rebellion.

Release of Suspects.

LONDON, July 14.
In the House of Commons Mr. Samuel announced that 460 Irish rebellion suspects had been released.

A Labour Banquet.

LONDON, July 14.
Labour Members of Parliament to-night gave a banquet to the representatives of the Dominions. The Right Hon. Mr. Henderson presided.

France.

Battle of the Woods.

LONDON, July 14.
The chief characteristic of the fighting at Mametz and Contalmaison has been the determined effort of the British to take and hold a number of corpses and small forests between the first and second German lines. Hence the fighting has been called the battle of the Woods. Of these, Trones Wood has constantly changed hand and has been christened by the Tommies Hell-hole Wood. It was originally a dense copse but has been so frequently shelled that it is impossible to obtain cover in it. The Germans when they were originally possessors neglected to fortify it. Hence it is easy to concentrate an annihilating shellfire on its occupants. But the Wood no longer hinders the development of the British advance.

Trones Wood Cleared of the Enemy.

Reuter's representative wiring from the Press Camp in France says, that according to the latest reports we have captured the villages of Longueval and Bazentin-le-Grand and cleared Trones Wood of enemy the weather being favourable.

Success Confirmed.

LATER.—Reuter's representative at Headquarters says that later reports confirm the success of this morning's attack. We suffered small losses. Enemy have been surrendering freely and the regimental Commander and Staff are among our captures till nine o'clock this morning in addition to the villages previously mentioned. We had captured Bazentin-le-Petit which was taken by storm. Fighting is proceeding around Ovillers practically the whole of which is in our hands. Several counter-attacks against newly won positions have been repulsed. We are now consolidating our gains. The troops are in high spirits.

Enemy Attempts North of Aisne Repulsed.

PARIS.—This afternoon's communique states that artillery has been very active at Souville. Two attempted enemy attacks north of the Aisne were immediately stopped by machine gun fire. Nothing important has occurred elsewhere.

TELEGRAMS.

Reciprocal Artillery Activity.

LONDON, July 14.
Last evening's British communique reports that there was reciprocal artillery activity throughout the day. As a result of a sharp infantry fighting, we not merely maintained our pressure but appreciably advanced our line at various points. We captured some German Howitzers in one sector with ammunition. There will be used against the enemy.

Enemy Line of Defence Broken Four Miles.

To-day's British communique reports that at dawn to-day we attacked the enemy's second line of defence and broke in the front over four miles. We captured several strongly defended localities. Heavy fighting continues.

Lively Bombardment at Souville.

PARIS.—The Communique says there is nothing to report except somewhat lively bombardment in Souville sector on the right of the Meuse.

The German Situation.

LAHORE, July 14.
LONDON, July 13th.—Herr Von Weigand says that Germany is in a vice-like grip which is likely to increase on all fronts. A few weeks will probably show whether it is sufficient to crush the Teuton ramparts.

A "Central News" telegram from Amsterdam says that the authorities are allowing German papers to reveal the true situation gradually. They openly discuss the possibility of the effects of defeat.

The "Hamburger Nachrichten" concludes an article thus:—What will become of Germany without colonies, without marines without commerce and without indemnities? (C. and M. Gazette.)

The French Loan.

A Foreign Securities Company.

LONDON, July 14.
NEW YORK.—It is officially announced that a hundred million dollar French loan has been successfully negotiated here.

NEW YORK.—A statement issued by Morgans and Browns regarding the French loan says an American corporation will be formed, known as the American Foreign Securities Company, which will issue ninety-five million dollars for three years at five per cent. Its notes here will be secured on the basis of a twenty per cent margin by obligations of the Governments of Argentina, Sweden, Norway, Denmark, Switzerland, Holland, Uruguay, Egypt, Brazil, Spain and the Province of Quebec and by shares in the Suez Canal Company and bonds and shares of American Corporations. It is expected that the notes will be quoted on the New York Stock Exchange.

Russia.

Austrian Peace Feelers.

Influential Russian Opinion on Peace.

LONDON, July 14.
PETROGRAD.—The correspondent of the "Morning Post" says that the departure of the Council of Ministers for the Imperial Headquarters has been much commented upon. There is a strong feeling in influential quarters that when Austria again issues feelers for separate peace they should be welcomed by the Allies, also that the time has come for the allies to agree on the basis of future peace terms.

Chinese Labour in Russia.

LONDON, July 14.
PETROGRAD.—The Commander-in-Chief has authorised the employment of Chinese and Koreans within the Minsk Government.

Heights Occupied.

LONDON, July 14.
PETROGRAD.—The communique says:—The Turks have been hurled back from the heights eastwards of Baiburt and are now retreating. Our offensive west of Mamakhatun is progressing successfully. A series of heights have been occupied after a desperate night battle. An attempted Turkish offensive southeast of Mamakhatun was repulsed and we are advancing.

Enemy Attacks Driven Back.

LONDON, July 14.
PETROGRAD.—A Communique announces that enemy attacks on our new positions north of Valgaznina have been driven back in disorder with heavy loss by our fire.

Germany.

Foodstuffs Policy.

Revolutionary Socialists' Protest.

LONDON, July 14.
THE HAGUE.—A procession of revolutionary socialists presented the Ministry of the Interior with a petition signed by 67,000 people protesting against the Government's foodstuffs policy. The Premier declined to receive the deputation.

Turkey.

Turkey Fears Isolation.

Significant Conferences.

LONDON, July 14.
A report that Austria has asked for the assistance of the Bulgarians against Russia has apparently made Turkey apprehensive of isolation in the Balkans, and it is stated that Turkey is desirous of negotiating with a certain Entente Power. Germany is uneasy regarding the Conferences held in Switzerland between Ahmed Riza Bey, President of the Turkish Chamber, and leading members of the opposition, who demand an immediate rupture with Bulgaria and the Central Powers.

TELEGRAMS.

BALKANS

Montenegrin Capital
Burned by Austrians.

LAHORE, July 14.
LONDON, July 13th.—The "Idea Nazionale" (Rome) says that the Austrians have burned Cetinje and destroyed the place.—("C. and M. Gazette.")

Greece.

Great Fire in Greece.

Royal Chateau Burning: Royalty Take Refuge.

LONDON, July 14.
Reuter's correspondent at Athens wires that the forest at Tatoti is burning and that several houses are in flames. They have spread to the Royal Chateau which together with the adjoining barracks have been destroyed. Several deaths have taken place including Officers. The King, Queen and Family have taken refuge at his brother's residence at Kaphissia.

United States.

The German Submarine "Deutschland."
Neutral Vessel as Convoy to the "Deutschland."

LONDON, July 14.
WASHINGTON.—Entente diplomats and the State Department have received information that a neutral merchantman conveyed the "Deutschland" from Bremen almost to Norfolk, Virginia, acting as a shield and tender. The American Consul at Bremen has been asked why he did not confidentially advise his Government of the "Deutschland's" departure.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 14.
The following telegram, dated the 3rd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British and French offensive continues methodically. The British made fresh gains, recapturing Contamison, which they had carried in the first hours of the offensive and which, in the inevitable fluctuations of battle, they then lost again. In spite of a violent German counter-offensive the village remains definitely in their possession. After ten days and nights continuous fighting the British have completed the capture of the whole first system of defence on a front of 14,000 yards. This consisted of numerous and continuous lines of fire-trenches and reserve-trenches extending to a depth of 2,000 to 4,000 yards and including five strongly fortified villages, numerous heavily wired and entrenched woods and a large number of immensely strong redoubts. The British recaptured nearly the whole of Trones Wood, the German holding only the northernmost end.

The French have organised their position in La Maisonnette. The Germans are strengthening their naturally powerful defensive position on the Somme by bridgeheads. Incessant bombardment before Verdun was followed by infantry attacks. The Germans, after the first repulse, redoubled the fury of their attack, and, at the cost of a great sacrifice, gained a footing in the advanced trenches in the Fumini wood and in Damloup battery, a point in the line furthest from Verdun.

The Russians are meeting with powerful resistance on the Stokhod line, where the enemy are displaying the greatest desperation. This shallow river can be forded at many points, but there are marshes which impede the free movement of troops and guns. The Russians are now within 20 miles of Kovel, and the area between the Styr and Stokhod is cleared of the enemy.

The Italians have ascertained, that under pressure of their counter-offensive on all points, four Austrian divisions, which were under orders for the Russian front, have been compelled to remain at Trentino.

Sir William Meyer's Tour.

SIMLA, July 14.
Sir William Meyer, Finance Member of the Council, will leave Simla on tour on the 24th July and arrive at Calcutta on the 26th, leaving Calcutta on the 28th he arrives at Bombay on the 30th, where he halts till the 1st August, and leaves Bombay on the 2nd. He arrives at Madras on the 4th, and leaving Madras on the 5th, arrives at Ootacamund on the 6th and halts there till the 10th. Leaving Ootacamund on the 11th he returns to Simla on the 15th, travelling via Arkonam and Dhond.

The 4 Per Cent Conversion Loan.
A Press Communique.

SIMLA, July 14.
The following Press communique is issued:—In a Press communique of the 1st July, 1916, it was announced that the aggregate amount of valid applications for the four per cent conversion loan of 1916-17 (exclusive of subscriptions through the Post Office) was Rs. 635 lakhs and that these applications were accepted in full. The applications for the loan and the amounts applied for were distributed between the various provinces as follows:—Bombay 261 and Rs. 25,40,71,100; Bengal (including treasuries rendering accounts to the Comptroller of India Treasuries) 237 and Rs. 2,10,46,600; Madras 114 and Rs. 99,70,500; Punjab 30 and Rs. 37,87,500; United Provinces 59 and Rs. 16,19,500; Burma 22 and Rs. 14,26,400, and other provinces 29 and Rs. 2,53,900. The total number of applications was 751 and the total amount applied for was Rs. 6,35,11,500. It may be added

TELEGRAMS.

that persons wishing to subscribe for the loan in sums not exceeding Rs. 5,000, can still do so at any time up to the 25th September next by presenting their applications at the Post Offices. Those subscribing in this way will obtain the conversion rights attaching to the main loan, and if they elect to leave these securities with the Accountant General of Posts and Telegraphs, for safe custody—their interest payments will be free of income tax.

Lady Hardinge Medical College
For Women.

SIMLA, July 14.

The following Press communique has been issued:—It is notified for the information of candidates intending to join the Lady Hardinge Medical College for women at Delhi that the institution will be open to students on the 28th September, 1916, and that lectures and classes will begin on the 2nd October. The College has been affiliated in the preliminary stages to the Punjab University and will prepare students for the M. B. B. S. degree of that University. Candidates seeking admission should produce certificates of physical fitness to undergo a course of medical training as well as of good moral character. Preference will be given to students who have passed at least the Intermediate Arts or corresponding examination. But a certain number possessing the minimum general educational qualification of the Matriculation or equivalent standard will also be admitted. Students of the latter class will be required to undergo a separate course in English and Mathematics, for which special arrangements have been made within the College itself, and their entire course will extend to seven instead of the ordinary six years.

The institution possesses separate hostel accommodation for Hindus, Muhammadans, Sikhs and Christians, (including Parses and those accustomed to live in the European style). Boarding will be provided with due regard to caste and other considerations at moderate rates.

Forms of application for admission to the College, details as to scholarships and any further information required may be obtained from the Principal of the College (Rasina, Delhi).

Title of Khan Bahadur Restored.

SIMLA, July 14.

The following is published in the current issue of the "Gazette of India." Foreign and Political Department:—The Viceroy and Governor-General is pleased to restore to Wadero Sobhat Khan Cola of the Nasirabad Tahsil in the Sibi-District, Baluchistan the title of Khan Bahadur of which he was deprived in consequence of misconduct.

D. S. O's for Indians.

SIMLA, July 14.

The following is published in the current issue of the "Gazette of India":—

Army Department:—The award of a few Indian distinguished Service Medals for gallantry in the field is notified.

Plague Mortality.

SIMLA, July 14.

Mortality from plague in India during the 8th July was 806 seizures, resulting in 610 deaths. The provincial figures were as follows:—Bombay Presidency 315, Seizures, deaths, 226 Madras 80 seizures 57 deaths, Bengal 1 seizure 1 death, Bihar 11 seizures 8 deaths, United Provinces 15 seizures 10 deaths, Burma 149 seizures 140 deaths, Central Provinces 6 seizures 7 deaths, Mysore State 121 seizures 82 deaths, Hyderabad State 108 seizures and 79 deaths. No case was reported during the week from the Punjab, Central India and North West Frontier Province.

Export of Saltpetre.
Government Restrictions.

SIMLA, July 14.

The following Press communique has been issued:—In modification of the press communique dated the 28th April 1916, it is announced for general information that in supersession of the notification No. 149-56 dated the 20th September 1915 the Governor-General in Council has been pleased to prohibit absolutely the export of saltpetre from India except under permit from the Chief Customs Officer of the port from which it is desired to export. Such permits will be granted by the collectors on all applications for export to the United Kingdom provide that the applications are supported by proof that the amount rendered for export (A) has been purchased at prices which with the addition of handling charges and freight to ship-board do not average for the whole shipment more than £28-10-0 per ton for saltpetre of 5 per cent refraction and £26-15-0 per ton for 10 per cent refraction and (B) has been sold to or offered for sale to Charles Wimble Sons and Co., 21 Mincing Lane, London. The procedure applies only to exports to the United Kingdom and will take effect from the 1st May, 1916. The prohibition against the shipment of crude saltpetre continues. Applications for the export of refined saltpetre to Australia and New Zealand will continue to be addressed to the Government of those countries. Shipments to other countries than the above will in certain circumstances be permitted provided that the above maximum f. o. b. rates have been observed. But all applications for shipment in such cases should be addressed direct to the Secretary of State.

Calcutta.

Arrested by Police.

Assistant Editor of "The Bengalee."

CALCUTTA, July 14.

This morning the Police visited the house of Mr. Shamsunder Chakravarti, Assistant Editor of the "Bengalee" at 12 Tamer's Lane. Mr. Shamsunder was the Joint Editor of the defunct "Bande Mataram" with Mr. Aravinda Ghose. He was one of the leaders of the non-conventional party in Calcutta and was deported with others for six months in 1912. He did not rejoin the Congress after the Surat split. The Police seized some papers and arrested Mr. Shamsunder.

TELEGRAMS.

New Companies Started in June

CALCUTTA, July 14.

During the month of June six new companies with an aggregate authorized capital of about 6 lakhs were registered in the Bengal Presidency. Details are as below:—1 Printing, Publishing and Stationery Co. Rs. 250,000. 1 Trading Company Rs. 20,000. 1 Rubber Planting Company Rs. 300,000. 1 Tea Planting Company Rs. 200,000. 2 Coal Mining Companies Rs. 120,000.

Bengal Chamber of Commerce.
A Special General Meeting.

CALCUTTA, July 14.

A special general meeting of the Bengal Chamber of Commerce will be held on Thursday, the 27th July, at 3 P. M. The Hon'ble Sir William Meyer, Member of Viceroy's Council in charge of the Finance Department of the Government of India, and the Hon'ble Sir George Barnes, K. C. B., Member of the Council in charge of the Department of Commerce and Industry, will be present. A number of questions which will be of interest to the commercial community will be discussed. The attendance of members of the Chamber is requested by the Committee. If questions are to be asked notice must be given on or before the 20th instant.

Bombay.

Primary Education in Bombay.

A Municipal Discussion.

BOMBAY, July 14.

At the adjourned meeting of the Bombay Municipal Corporation yesterday the debate on primary education in the city initiated by Mr. Joseph Baptista came to a close. Mr. Baptista replied at great length, submitting that the progress of primary education in the city was unsatisfactory and slow and required to be looked into immediately, and that grants were not being fully utilised by the Municipal Schools Committee. The Committee had not only abandoned the programme of 555 new schools, but had flirted with the question of free and compulsory education without any mandate from the Corporation. Continuing Mr. Baptista said that the panacea prescribed by Mr. Chimanlal Setalvad was compulsory and free education. The necessity of compulsion would be made out if the benches in schools were empty. When they could not open more than 81 schools in six years, how they were going to open 555 schools, he asked, to provide education for 112,000 children of school-going age in the city. Several schools had to be closed because of their unsuitability. If they provided more schools and trained teachers the attendance would increase. After several amendments had been put and lost Mr. Setalvad's amendment, that in the opinion of the Corporation the time has arrived for larger extension of primary education in this city and for improvement therein, and the Schools Committee be requested to submit proposals for measures to be taken for effecting this object, was carried by a narrow majority of one vote.

Bombay Financial Outlook.
The Conversion Loan.

BOMBAY, July 14.

In a lengthy review of the financial outlook on this side, the financial correspondent of the "Times of India" this week refers to the great lead given by Bombay in regard to the conversion loan, and says:—"The money market will have shortly to provide 25 lakhs for a Bombay Port Trust Loan, and before the end of the year there are prospects for the expansion and flotation of industrial companies, which require between four and five crores of rupees. It is regarded by the market that all this money will easily pour into Bombay from every part of India, as the projects are said to be sound. There are reasons to believe that the Government has appreciated the Bombay support to its rupee loan and that the Controller of Currency will so work Government balances that Bombay will have as much money as it requires for the expansion and consolidation of its industrial activity. The war is linking up the finances of the Government and the mercantile community, and the joint purse system is proving beneficial to both parties."

Indian Railway Management.

The writer next discusses at some length the question of railway management, and says:—"The opinion appears unanimous that the railway systems cannot be controlled by London Boards and that those have to go. Further it is regarded that if the companies are located in London they will have to pay enormous income-tax to the British exchequer, which will take away the cream from the railway earnings and from Indian revenues. According to Indian opinion, which finds continuous vent in the columns of newspapers, it appears that the company-managed railways have used their powers harshly, and there is a great prejudice against them at present in this country. The all-urgent problem is to supply finance to Indian railways now that the doors of London are gradually closing owing to the change in the financial situation there. Indian capitalists have for the present set their hearts on State control, and the Stock Exchange belief here is that if Government desires to issue large rupee loans it must without hesitation take over the East Indian Railway Company and work it under State control and also bring about such a reform in the railway administration of company-managed lines that the public dislike to them will gradually wear out."

BRIEF TELEGRAM.

The total approximate gross earnings of the State and Guaranteed Railways from the 1st April to the 1st July 1916 are more by Rs. 733,263 than the figures for the corresponding period of 1915-16.

Sir P. Lukis is understood to have been offered and to have accepted an extension for the calendar year 1917 in his appointment of Director-General, I. M. S.

The P. and O. steamer "Malta" with the outward mails of the 30th ultimo is expected to arrive in Bombay at 6 P. M. on Wednesday next the 19th.

చిత్తవార్తలు

18 వ అంకే శుభవాదకము... 18వ తేదీ శుక్రవారము మైసూరు న్యాయాధ్యక్షుల సౌకభ్యం రాజాదు సభచే సెడవిగావసే వారికి 18వ తేదీ శుక్రవారం కలెన్డరు అని చేరవడింది.

సామెనుగాడు పొగియనాకలూ ధుగియూకికు పు యాణముచేసిపు దా నాకలూ 18 గుర వావితులే యుండిరి. వారు 8 శీతకాలము కటికి చీకటిలోనే గడవలసినవైనారు. ఆ పొగింతయూ ఎల్లకాలము రాత్రియే గాని పగలులేనేలేక. గాని వారు చిరకాల ఆగమ్యుల 18 వ తేదీన స్వదేశమునకు చేరిరి. ఆపును ఆ 18 గురికి కమ్మపూజలు 18-12-1898 వ తేదీన పుట్టిన 18 కుక్కపిల్లలను బహుశతీచేసిరిని అతడు దినచర్య పుస్తకమున వ్రాసెను.

18-1-1913వ తేదీ ప్రసక్తి శ్రీల కాననము చేయబడినది. పూర్తి నికలాంగుడైన దానికి వారమునకు 10 పిల్లలగుల వంతున 26 వారములలో 18 పాటల నియంత్రణలని చట్టముబిధించి నది.

అమెరికావాకి 18 శుభ వాచము. ఆదేశమునందు 18 రంగులతో తిరుగబడి అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముయొక.

“విప్లవకాలంలో నాస్తికత్వానికి 18 ఎదుర్కొట్టెనుకమ్మ తియ్యబడును. వాషింగ్టనుకు 18 వేలకు ప్రక్కకు 18 వేలకు గలవు. ఒకవిప్లవకాలం కంటెంట్టును 18 గుర వుమానుండిరి వారందరను 18వ ఏట చే వైనికోడ్యోగులు గావలచిరి. 18 కాగి రము దోడ్చు పనిభేదము” అనియొకలండరు ప్రతీక పరిహాసక ముగ వ్రాసినది.

హోలెస్టాన్లో ప్రజోత్పత్తి క్షీణించినది. వివాహము లు హెచ్చినవి. 1913లో 684000 ను 1914లో 705,000 ను 1915లో 841000 ను వివాహములు జరిగినవి.

కొలకాలవ బాల్తీకు నముద్రమును ఉత్తరసముద్రము ను కలుపుచున్నది. దీనిని కెనాడవలె హెచ్చుకావలసి యని గూడ పిలిచెదరు. ఇది 21-6-1915వ తేదీ శుక్రవారమునాడు యువయోగమునకు తేదీబడి దీనిపాదపు 61 మైళ్లు 26-6-1915 వ తేదీ గొప్పనిండు జరిగినది. అదియైన కన్డిడేషనుల రాయ బారులుకు వచ్చియుండిరి. ఆపును కెనాడకు గాడు సర్వజన మాన్యుల గానుండిరి. ఎల్లరు నత్తుత్సాహముతోనున్న సమయ మున పెద్ద యువకులమీసినది. ఆపుని వివరముగ “సార్వభౌమా స్వర్గలోక వాసులుగూడ మిము గొనియాడుచున్నారని” అర్థం మాట్టరు లేవామనుగాని కెనాడకు గాని వ్రాసినది. దాని కందరను తలలావెరి.

ఇప్పుడు ప్రజలు నాటక ప్రదర్శనలను చూచుట నూని బహుస్కృతులను చూడబోవుచున్నారు. దీనికి కారణ మేమి. ప్రదర్శనలను చూచు నాటకములలో చాల భాగ నూత్నానాకరములైనవి కావు. కంటలు సమర్థముకాదు. అట్టివో మూడు గంటల వరకు రసహీన ప్రదర్శనలు పెదరు చూచుచు కాలము గడవెదరగాన వారు బహుస్కృతుల కేరుచున్నారు. బహుస్కృతులను రంగములు మహావారములై త్వరగ త్వరగ ముగియుచుండును. 1 1/2 గంటలలోనే చక్కని ప్రదర్శనలంత యాడు ముగియును. గాని మాడదగని బొమ్మలను చూపు స్థల ములకు హాదండివో ప్రదర్శకు లట్టిదానిని చూపుట మానె ది. ఇందువలన బహుస్కృతులకు నాటకకాలము గూడ లోపములను నశపించుకొన గలుగుదురు.

ఒకడు (ఒకకొంటు ఒక పెట్టును ఒక కేస్తుకొంటు ను) ఒకనూటను 1892-3 సంవత్సరమునకు హోనిను ట్టికు బట్టితో కట్టించెను. 24 సంవత్సరము లైనను ఆనూట బాగు గా నున్నది అది యింకను చాల సంవత్సరముల వరకును పని చేయునని అతనికి నమ్మకము కలదు.

ఆపద నష్ట పుచ్చుకొనబోకును. నిజముగ తటస్థించిన ఆపదలవలన కలుగునాధికంపై ఎట్టివో ఆపదలు తటస్థించి నను భీతివలన కలుగు నాధయే ప్రజలకు దుర్భరముగ నుండును.

ఇది వింతవ్రతంచల నీవొకక గొక ఆత్మవపు నీసానసిన న్నామె ఆవర మతో చూచును నీవొక పుక ముగ రొక ఆత్మవపు నీసానసిన న్నామె చూచుచు చూచుచూ ఆత్మవపు రాచుకొనింవానియాది ప్రజలు హాస్య ముడెదరు.

తేనెటీగ దానిక క్రిందటి గురమునకంటె 80 రెట్లుధిక ముగ పనిచేయును. అదగా తేనెటీగ యొకటి గురమునక ఎత్తు గలది సుప్రసిద్ధ బడివో నది యొక్కటియు 80 గురగి కాలు చేయుగలిగింక పనిని చేయును. ఒకగురగియు తలబావుకంటె 5-6 రెట్లుకు మించు బలపును మాత్రమే లాగలుగును. ఇప్పు చిన్న కుగలు కొన్ని తేనెటీగకంటెకు బలకాలులు గా నున్నవి. ఇట్లూ తిరుగుతూ ఆగివుల్ల కు కార్లలో కరచి పట్టి ఎగుర గలరు. 150 పాటల బలపుగల మామ్యుడొకడు చేతులతో నొక కర్రకు పట్టుకొని వ్రేలుగును 14 అంగుల పొడుగును 21 1/2 అంగులు చతురముగల యొకకర్రకు కార్లలో నా పగలుగుటతో నీవని నమానమైనది.

నిచారముగానున్నపుడు మూలగూర్పుండి చింతాకరము లగు విషములకు తలంపునకు లేచుకొనరాదు. అను బయట చల్లని గాలి తిరులుచోట నుంచుకొనలెడు. ఎడలో వడిరడిగ నొకగంట కడదివో పెరిటి ముస్తావమును గూడ వ్యతయించి పోవును. దీనికి వ్యతిరేకులేను ఫలభిక్షము

క్రిస్తోమను నెలవుల కచ్చుటకు యును. పరివాంతు) మూడు వారములు హెచ్చు పనిచేసి నెలవులలో చేయవలసిన పనినిమాడ దీ యును ఆయూని వారములలో మొగటివారము పేర మాడవారము. ఈవారములో పనివాంతు) మాయూగా చే నుడలని పూర్తి గాచేసి అందులో మాడవారంతులని గూడ వదలగా చేసెదరు. రెడవవారము పేర ఆవువారము. ఆ వారములో పనివాంతు మాయూని పనిని చుర కే రెట్లదనము పనిని చేసెదరు. మూడవవారము పేర ఎద్దువారము. ఆ వార మున పనివాంతు మాయూనిపనిని చురి అంతపనిని అదనముగను అదగా రెండురెట్లు పనిని చేసెదరు.

పాశ్చాత్యులగు పురుషులకు శ్రీమును దాని పోవు చుండగ పదితుడకు మరయొక పురుషు డొంటొగ నెరువక డెనకొనడును. ఆపును ఒంటొగ నెరువవడి పురుషుడొక్క డే లోపి తీసి కుదయు చేయలెగా లేక యిద్దరకు పురుషులు ను గూడ నమ్మ చేయలెగా?

సృష్టిలోని వివిధము-వా పెద్ద బిడ్డ 5-3-1910 వ తే దీ. రెండవ బిడ్డ 6-3-1911 వ తేదీ మూడవ బిడ్డ 7-3-1912 వ తేదీ నాల్గవబిడ్డ 9-3-1914 వ తేదీ అయినవబిడ్డ 11-3-1915వన పుట్టిరి. ఈ రీతిగా నా అయిదుగురు బిడ్డల పుట్టినదినములను ఒక వారములోనే వచ్చును.

సెయిను రాజుగారి బిడ్డలు గూడ నీరీతికే పుట్టిరి. సెయినురాజీగారికి 23-6-1908కి ఒక బిడ్డయును 22-6-1909న మరయొక బిడ్డయును 21-6-1910న మరయొక బిడ్డయును 20-6-1911న నింకొక బిడ్డయును పుట్టిరి.

తగులుకొని అదగా నెవ రని మేరుడిగితిని. దానికి మేమే సమాధానము చెప్పెదము. “సర్వర్తకునే కవచమును తొడిగి వివరు మనే ఆయుధమును ధరించి ప్రకంచుననే సం గరమున పోరు పురుషుడ నీయొనడే తిరుగుకొని.” ఇంతకన్నను వాగుగా ఎగులైనా ఈశ్రక్తుకు సమాధాన మియ్యదలచిన నియ్యరచ్చును.

లండను నగరములు రెండున్నవి. అంగ్లదేశమునకు రాజధానియగు లండనునగరము పేరు లోకులందరెరుగుదురు. ఒంటొయలో మరయొక లండనునగర మున్నది. అచట జన సంఖ్య 60000. అచటగూడ అంగ్లదేశమందలి లండను నగర ముండలేనే ధేక్షునది. వెస్టుమిడ్లెస్టరు నుంకె-నెంటుపాటు దేవాలయము-క్రిష్టులుకాలెసు-కమెంటు గాడ్డెన మాత్రిటు-పాటుములు చీపురైతు-పికాల్డెల్లే-ఇన్నగునవి గలవు.

సావులో దొంగిన రూపాయలసంచిరు కాణదారుని దా చూచింవానిదా? ఒక డొక రుకాణమున కొన్ని వరుకులను కొనుటకు వెళ్లెను. అచట నొక రూపాయలసంచి కనుబడినది. ఈసంచిని నీయెద్ద కుంచి ఇది ఎడలో కనుగొని వాకిచ్చి

వే ముచని కొనుటకు వచ్చిన యాతడు దానిని దుకాణదారుని కిచ్చెను మూడేడ్లు గడచినను దాని యజమాని కనుబడలేదు. అప్పు డతడాంబిరి తన కిచ్చిన అడిగెను. దుకాణదారు డిక్ష్యుననె. అతడు దాని చేసెను కోర్టువా రది యతని కిప్పించిరి.

ఒక యంత్రకాల యజమాని పనివాండ్రును చాల కఠిన ముగ చూచుచుంటుంటే వా రతిరుకుండు పేరులేని వాడుగా నుండిరి. ఆయజమాని పాన్ల మెంటు సభ్యులకు ప్రయత్నించెను. వారతనికి నోట్లనియ్యరిని ఆసక్తికరతీ తలంచుచుండెను. చిరకాల ప్రతికక్షికంకె కికి 600 నోట్లు హెచ్చుగావచ్చినవి. దానికేమి కారణమో తెలిసికొనుట కత డొకని నా యంత్ర కాల కంపెన.

ఏ- మూడు మూడుజూనికి సంవత్సరముగా మిర తని కెందుకు వోట్ల నిచ్చితి?

క- సంవత్సరము గనుకనే అతడు పార్ల మెంటు సభ్యు డైవో అచటనే పడి యుండును మావాధ తప్పనని మేము నోట్ల నిచ్చితిమి.

బందరు సభ.

రెండవ దినచర్య.

చెల్లెపిళ్ల వేంకటరాత్రిగారి సక్రమించు విషయమై యోచించుటకు తిరిగి, రెండవ దినమున (10 వ తేదీన) బంద రులో సభ ప్రారంభించక పూర్వము పెద్దలందరు గంటనేపు ఆసాదించి, గురుగులాడి ఒకతీర్మానమును స్థిరపరచి బహి రంగసభను గంటయాలస్యముగ ప్రారంభించిరి. అగ్రాసనాధి పతి మొదట రెండుమాటలుచెప్పి మూర్తవారాయణరావు గారిని తీర్మానము చదువుట కొరగ వారు దానిని చదివిరి. తీర్మానమునందు క్రిందటిదినము ప్రతిపాదించిన రెండు తీర్మా నములందలి యుక్తులు కలవు. పెద్దలకు ఆలోచన కుదరక శాస్త్రీగారి అడిగి వాసులహామిద తీర్మా నమును సభలో పెట్టివారు. హిందూ హై స్కూలు విద్యార్థులందు కమిటీవారు జరిపుకొత్తులో యెక్కువ గుణ ములు కచ్చువారికి బహు హసము నియ్యబడును. సరేక్షయందు కవిత్వము రచనము చూడ యుండునట. కేవలము హిందూ హై స్కూలు విద్యార్థులు మాత్రమే బహుశతిపాండుట కర్తులన చాలకుంది కమ్మవుముగ నున్నది. అగ్రాసనాధిపతి దీనికెవ్వ రభ్యుతర పెట్టువలయు లేదనుచు, ఇష్టమున్నవారిని చేతు లెత్తెను కొరి. చేతులెత్తు నుండగ నీ అయిదుమాన్యువారిని చేతులెత్తెనొకొరి. మెంటు నీ కాగభూషణముగాన రెండవ తీర్మానమును చదివి. సాక్షు కమూలచేయు కమిటికి సంబం ధించి రెండవ తీర్మానము.

పిమ్మట మాకుమరరావు పంతులుగారు సభయిగిండుచు గతకోజున శాస్త్రీగారు నియోగుల దూషించినారని చెప్పి బడిన విషయము నూకాశ్రీగారును యొకకొందరును రాను చంద్ర రావుగారిని అడుగగా అట్లు జనగలేదని చెప్పివారని చెప్పెనున్నాడు, కాబట్టి అది నమ్మదగిన విషయము గాదు. నియోగులు యేదిధమై సంకోచము పెట్టుకొన నవసరము లేదు. అందరు కలిసి పనిచేయువలసినదని చెప్పిరి. అంతటసభ్యు లలో నొకరు మీకు వారుచెప్పినది అబద్ధమని చెప్పెనున్నాడు. కాబట్టి మాకు నమ్మకము లేదు. రానుచంద్రరావుగారు తదిర రులు యిక్కడ నేర్పియున్నాడు కాబట్టి, వారితోనే చెప్పించు డని కొరి. అందువలన తంతులుగాను సాక్షులు తిప్పించుట కిది కోర్టుకాదు చెప్పిరి. దా లో సభ ముగిసినది.

బహుమానము

విజయనగరము మహారాజావారు ఈ నెల 7-వ తారీఖున బొంబయి మెయిలులో వచ్చు చుండగా కడప మండ్రాసు ప్రేషనుల మధ్యను తెల్ల మైద్రుకులు గల వికీమ్ స్పానియలు జాతిలో చేరిన కుక్క యొకటి తప్పిపోయినది. ఈ విషయము పోలీసు వారికి కూడ తెలియజేసిరి. గనుక ఈ పై కుక్కను ఎవరైనను ఈక్రింది విలాసదారులకు తెచ్చి యిచ్చిన యెడల తగు బహుమానమును పొందగలరు.

కే. ఎన్. రఘురామస్వామి, ఏజంటు. అడ్మినిస్ట్రేటివ్ హౌసు, మైలాపూరు.

కావలెను.

గోదావరి జిల్లా, రాజనోలు తాలూకా మానేపల్లి లో...

విలాసము - మామిళ్లపల్లి వెంకటరత్నంగారు...

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతి ముఖ్యవట్టణము...

ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు 212 మదరాసు...

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[తద్య కావ్యము.] వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదమెనిమిది పురాణములు...

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

తైలి:- సులభము, చురుకుడుగా, భార్యగర్భితము. 2000 పద్యములు కలవు...

ఇదియే సమయము తోటలునాటుట! త్వరపడుడు!!

మన హిందూ దేశమున నున్న నానాజాతి మామిడి అంట్లున్ను, నారింజి, జామ, లేగు, నిమ్మ, కైం...

శ్రీ జనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము. చక్కని తైల కట్టు. పట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిజిరోజముల...

124

స్వధర్మ ప్రకాశిని

మతి విషయక మానసత్రిక. సంకల్పన చందా రూ 2 లు మాత్రమే. ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరములనుండి మణిల ప్రకటింపబడుచున్నది...

407

రిజిష్టర్డ్ "బోటో" పరస్టాక్స్ సువాసన రాజా!

Advertisement for Botto Perfumes featuring an image of a perfume bottle and descriptive text in Telugu.

తెలుగు ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి చాలావరకుతరగతిలకును ముందు పాఠముగానున్నవి. ఇవి పృథ్విదేవిన పితామహులు...

Advertisement for Arms & Ammunition featuring a decorative border and text in Telugu.

Advertisement for Andhra Pradesh featuring a decorative border and text in Telugu.

Advertisement for Galleys featuring a decorative border and text in Telugu.

డడ్డిగారి అస్తాక

అనేక సంవత్సరములు శ్రమ పడి కనుగొనబడినది. ఇది, శ్రమ గోగమును నివారణ చేయుటకు సమర్థమైన మందు. దగ్గును, తడితర శాధలను కుశుర్పు కొనుటకు దీనిని సురక్షితముగ నేమింకవచ్చును. అనేకులు దీనిని వాడుట యే, దీని సుస్పృశతను వెలిబుచ్చుచున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 1-8-0.

అతిమాత్ర వ్యాధి

దా ని, ని వారణ. ప్రస్తుతము కావలసినది, నిర్జీత గురత్వము (స్పెసిఫిక్ గ్రావిటీ) తగ్గించి, అతిమాత్రమునాపి, మూత్రమునుండి వెడలు తెలుపు పదార్థమును అణచి వేయు మందు. ఆంటీగ్లికోసూరియా చేయుపనినే, ఈ మందును చేయగలదు. 50 సంవత్సరముల నుండి, ఈ మందు హిందూ దేశమున జయ ప్రదముగా నునయోగింపబడు చున్నది.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 4-8-0.

జేమ్సుగారి బగ్ కిట్

(నల్లి సంతానం కోసం)
ఈ మందు నల్లులను నాశనము చేయగలదు. నల్లులు చేసిన బొక్కలలోను, చేతులకు పీలయిన కంఠలలోను, ఈ మందు వేసినయెడల, నల్లులన్నియు నాశనము కాగలవు. హిందూ దేశ వాసులకు జేమ్సు బగ్ కిట్ చాల ఉపయోగకారి.
ధర బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0

W. E. SMITH & Co.,
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS

డబ్లియు. ఇ. స్పెల్ అండు కో.,
మందులవ్యాపారులు, హాంబు రోడ్డు, మదరాసు

ఈ మందులు గోరునప్పుడు యీ ప్రత్యేక వేరు నుదాహరించ గోరెదము.

దంతచూరము

పండ్ల రోటుకు తీపులకు మంచి పోడుము.

ఈ దంతచూరముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము ప్రవించుకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములు వెల్లుగా నుండును. అనేకులవల్ల ప్రతినోజు నాడబడుచున్నది. సర్వసామాన్యముగ అందరను వాడుటకు తగియున్నది.

పండ్లకు బలము నిచ్చును. చిగుళ్లు గట్టిపడును. ప్రతినారము వేలకువేలు డబ్బీలు విక్రయము డబ్బీ 1-కి 0-2 0. డబ్బా రు. 1-2-0.
అమృతాంజనము డిపో,
7, తంబు శెట్టిపేట, బార్డిటవును, మదరాసు.

స్టేటు ఎక్స్ ప్రెస్ సిగరెట్లు, నాగరికమగు నువాసనను గలిగిన శ్రేష్ఠమయిన రకమును మాత్రమే యిచ్చుగించునట్టియు, తడితరములతో తృప్తి పొందనట్టియు లక్షణములుగల కొందరి నిమిత్తమయి, కడు శ్రద్ధతో చేయబడిన కొన్ని రకముల మంచి పొగాకుయొక్క మిశ్రమము.

STATE EXPRESS

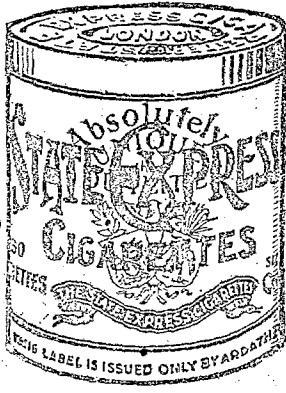
సి గ రె టు లు

వర్జీనియా నెం. 555 టెన్ బకటికి-50 = రు. 1-10-0
టర్నిస్ నెం. 444 టెన్ బకటికి-50 = రు. 2-0-0

ఎటువంటి శీతోష్ణస్థితిలందును వీటియొక్క మంచిస్థితికి హామీ నిచ్చుటకయి గాలిలోని పేటెంటు టెన్సులలో పెట్టబడియుండును.

ఆరోగ్యకరమయిన ఫ్యాక్టరీలలో క్రింది అడ్వెన్ వారివలన సిద్ధముచేయబడినది.

ఆర్ డల్ టువాకో కంపెని, లిమిటెడ్, లండన్ ఇంగ్లండు

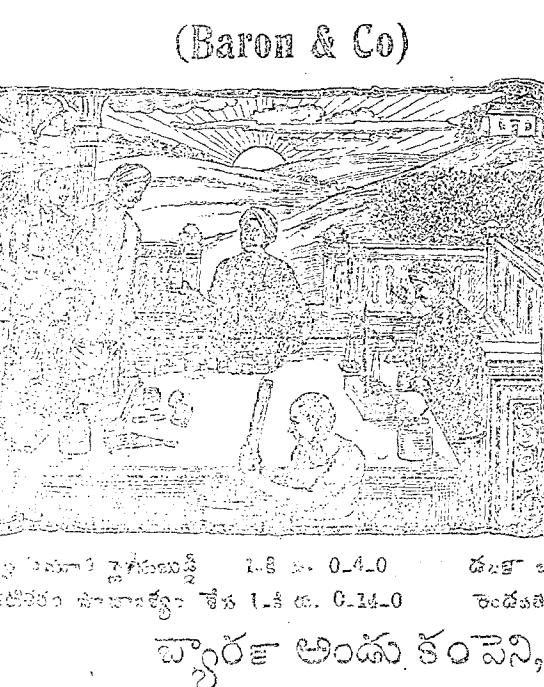

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0
ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్షపుష్టియు నరపటుత్వము కారణములు రక్షపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రయత్నమువలన గలుగును. చ్యుభిచారము. సుఖరోగములు దురభాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట

రోమహరి
డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0
ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించి రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కుదు. మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.

తామర తైలము
ఒక డబ్బీ వెల 0-4-0, బొమ్మభిర్యు సహా 0-6-0
ఈ తైలమును ఒక సారివాడిన సుఖపడ గలదు దీనిని రాచిన మంటయుండదు. చర్మము నలుపెక్కుదు. అమృతాంజనము డిపో 6, తంబు శెట్టిపేట, మదరాసు.

వ్యారన్ అండు కంపెని
వాగ్ మెల్లెన సువాసన పొడి, నాదానన్యము.
మేము తియ్యగలగినది సస్యజాతేంద్రతరమైన పొగాకుతో తళ, అప్రేక్ష మూలికలన్నియు నువాసనదగ్ధములచేసి న్న చేయబడినది. ఇది శిరోవారములు, బంటి తలనొప్పి, పిన్ న, దీర్ఘ సడితలులు, ముఖస్థి, మైకములు ఇత్యాది శిరోగోమములు అడలీలగా నుదుర్చుడియే గాక, యిది ముడియోగించుచున్న, శరీర కుతూహలము, బుద్ధి ప్రకాశము, సరమునకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతరమైన ముడియోగించినాను ఇతర సస్యములను అశేషించినను సర్వజనల యుపయోగ నిమిత్తమై ఈ సస్యమును సూర్యాభ్యుదయ భగవంతుని కృపయించుచున్నాము. దీనిని ఒకతరమైన పరిశీలించి దీనియొక్క నువాసన కలదు గ్రహించుటయును ముఖ్యముగా కోరిక.

లిఫ్ట్ కిరమా 2 గ్లాసులు డబ్బీ 1-కి రు. 0-4-0   డబ్బా బుడ్డరు రు. 2-8-0
లిఫ్ట్ కిరమా పొగాకులతో చేసిన 1-కి రు. 0-14-0   రెండవదిరం చేసిన 1-కి 0-12-0

వ్యారన్ అండు కంపెని, 18 యె. నెకిండులైకాబీచ్, మదరాసు.

శారదాంబ

స్వీధర్మబోధిని యనునాటకం
శ్రీనివాసరామనాచార్య ప్రణీతము.
సంఘము రాచార సంస్కరణమునకు మార్గమందు శూభపడినది, అందరను జదివి తీరవలయును.
వెల 0-4-0 మాత్రమే.
శుద్ధి ప్రకృతము.
చిరునామా:—
ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,
7, తంబు శెట్టిపేట, మదరాసు.